



# ምክልኻል ጎነጽ ኣብ ጂርመን



መምርሒ ዕቕብኛን ስደተኛታትን

Gefördert durch:



Die Beauftragte der Bundesregierung  
für Migration, Flüchtlinge und  
Integration

**Ethno-  
Medizinisches  
Zentrum** e.V.



## Impressum

Gewaltschutz in Deutschland – Ratgeber für geflüchtete und neuzugewanderte Männer

### Herausgeber:

Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.  
Königstraße 6, 30175 Hannover

### Konzeption, Inhalt, Erstellung:

Duale Hochschule Baden-Württemberg Villingen-Schwenningen (DHBW)  
– Institut für Transkulturelle Gesundheitsforschung  
Ethno-Medizinisches Zentrum e.V. (EMZ e.V.)  
– MiMi Integrationslabor Berlin (MiMi Lab)

**Förderung:** Beauftragte der Bundesregierung für Migration, Flüchtlinge und Integration

**Projektleitung:** Ramazan Salman (EMZ e.V.), Prof. Dr. Dr. Jan İlhan Kizilhan (DHBW)

**Redaktion:** Prof. Dr. Dr. Jan İlhan Kizilhan, Claudia Klett, Ahmet Kimil, Laura Przybyla, Anne Rosenberg, Ramazan Salman, Andreas Sauter, Silvio Schelle

**Layout und Satz:** eindruck.net

**Übersetzung:** Dolmetscherdienst – Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.

**Bildquellen:** Umschlagbild iStock.com/BijoyVerghese

Seite 2: iStock.com/IG\_Royal · Seite 8: iStock.com/KatarzynaBialasiewicz

Seite 15: iStock.com/lathuric · Seite 18: iStock.com/tomozina

Seite 27: iStock.com/nanmulti · Seite 30: iStock.com/BrianAJackson

Alle Rechte vorbehalten. Das Werk ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwendung in anderen als den gesetzlich zugelassenen Fällen bedarf deshalb der vorherigen schriftlichen Genehmigung durch den Herausgeber.

Diese Publikation können Sie jederzeit über die Webseiten „www.mimi-gegen-gewalt.de“ oder „www.mimi-bestellportal.de“ in folgenden Sprachen anfordern: Deutsch, Albanisch, Arabisch, Bulgarisch, Dari, Englisch, Farsi, Französisch, Kurdisch (Kurmanci), Paschtu, Polnisch, Russisch, Serbisch/Kroatisch/Bosnisch, Tigrinya, Türkisch.

1. Auflage · Stand: November 2019

# ሰላምታ

## ዝኸበርኩም ኣንባብቲ፡

ነፍስ ወከፍ ሰብ ናይ ርእሰ-ውሳኔን ካብ ፍርሕን ጎነጽን ክኣ ናጻ ናይ ምዃንን መሰል ኣለዎ። እቲ ናይ መላእ ሃገር ፕሮጀክት “MiMi ሓለዋ ጎነጽ ምስ ስደተኛታት ንስደተኛታት”፡ እቲ ነዚ መምርሒ እዚ ዘሕትም፡ ነዚ ዕላማዚ ኣበርቲዑ ይሰርሕ ኣሎ።



© Bundesregierung/Kugler

ንሱ ነቶም ንባዕሎም ስደተኛታት ዝነበሩ ሰባት የበራትዕን የሰልጥንን ምእንቲ ንሳቶም፡ ከም መንጎኛታት፡ ንሓደስቲ ሰባት ብዛዕባ ንብሓባር ተሳኒኻ ምንባርን ስለዚውን ብንጥፈት ጎነጽ ምውጋድን ዝምልከቱ ሕግታትናን ስርዓታትናን ክሕብርዎም ይኸእሉ። እቲ ስራሕ ናይቶም መንጎኛታት ኣገዳሲ እዩ ምኽንያቱ እቶም ሃዲሞም ዘለዉ ወይ ናብ ጀርመን ተሰዲዶም ዘለዉ ሰባት ኩሎግዜ ሓደ ዓይነት ብድሆታት ስለዘጓንፎም፡ ኣብ ሓንቲ ሓዳስ ሃገር ኣንፈትካ ክትፈልጥ ከምኡውን ንሕግታትን ልምድታትን እታ ኣኣንጋዲት ሃገር ክትርድኣም ቀሊል ኣይኮነን። ብዙሓት ነገራት ኣብ መጀመርታ ዘይንቡር ይመስሉ፡ ገሊኡም ክኣ ክትርድኣም ዘይትኸእል ይመስሉ። ኣብዚ እዩ እምብኣር እቶም መንጎኛታት ዝመጹ፡ መሰላት የብርሁን ደገፍን ሓገዝን ክኣ የቐርቡን። እቶም መንጎኛታት ካብ ናይ ገዛእ ርእሶም ተመክሮ ናብ ሓደ ኣከባብን ናብ ሓደ ዘይትፈልጡ ሕብረተሰብን ምምጻእ ማዕረ ክንደይ ቡዳሂ ክኸውን ከምዝኸእል ይፈልጡ እዮም። ብፍላይ ንሓደ ሰብ ጸበባ ኣጋጢምዎ ነይሩ እንተኾይኑ፡ ኣበርቲኦም ብምስራሕ፡ ንሳቶም ናብ ጽቡቕ ኣመጻጽኣን ህይወትን ኣብ ጀርመን መተካእታ ዘይርከቦ ኣበርክቶ ይገብሩ።

እዚ መምርሒ እዚ ብዛዕባ ምውጋድ ጎነጽ ኣገደስቲ ሕቶታት የልዕል። ኣብዘም ዝቐጽሉ ገጻት እቶም ሕጋዊ መሰረታትን ሕግታትን ነቲ ምክልኻል ኣንጻር ጎነጽ ቀሪቦም ኣለዉ ከምኡውን ካብ ጎነጽ ትወጻሎም መንገድታት ተመልኪቶም ኣለዉ። እቲ መምርሒ ናብ ዕቕፍታትን ስደተኛታትን ናብ ክልቲኦም ዝዓለመ እዩ፡ ከምኡውን ናብቶም ጎነጽ ኣብ ምክልኻል ዝሳተፉ ሰባትን ምስኦም እናሰራሕካ ክኣ ኣብ ሃገርና ሰላማውን ምሕዝታውን ዝኾነ ተሳኒኻ ምንባር ምትብባዕ።

ምስ ኣኹብሮት

*Annette Widmann-Mauz*

Annette Widmann-Mauz  
ምኒስተር ናይ ሃገር ኣብቲ ፈደራላዊ ቻንስለር ከምኡውን ኮምሽነር ፈደራላዊ መንግስቲ ንስደት፡  
ዕቕፍታትን ጽንበራን



## መጠቀሚያ ..... 4

### 1. ጎነጽ እንታይ እዩ፤ ..... 6

እንታይ መልክዓት ናይ ኣብ መንጎ ሰባት ዘጋጥም ጎነጽ ኣለዉ፤ | ኣብ መንጎ ሰባት ዘጋጥም ጎነጽ ኣበይ ይፍጸም፤ | ጎነጽ ነቶም ብኣሉ ዝጸለገ ሰባት እንታይ ሳዕቤናት ኣለዎ፤ | ሳዕቤናት ንቐጻጸው

### 2. ሓደ ነገር ከም ጎነጽ ዝቐጻጸር መኣሰ'ዩ፤ ..... 14

ከም መመኸኒታ ናይ ጎነጽ ዘገልግሉ ክብርታትን ወግዕታትን | ለውጢ ኣመለካኸታ ኣብ ጎነጽ | ክብርታትን ልምድታትን ኣብ ስደት እንታይ ኣገዳስነት ኣለዎም፤ | ሕጋዊ መሰረታትን ሕግታትን ኣብ ጀርመን | እቲ ናይ መንግስቲ ናይ ባይኒ-መሰል ኣብ ጎነጽ ኣብ ጀርመን

### 3. ስለምንታይ እዩ ጎነጽ ዘሎ፤ ..... 24

ማሕበራዊ ክፋታት- ጎነጽን ሓይልን | እንታይ ሓሳባት'ዮም ምክኒት ንጎነጽ ዝኾኑ፤ | ባህላውን ሃይማኖታውን ጎነጽ | ናይ ጎነጽ ባህሊ | ስነ-ኣእምሮኣዊ ጠንቅታት ናይ ጎነጻዊ ባህሪ | ሳዕቤናት ነቲ ፈጻሚይ - ጎነጽ ዝጥቀሙ ሰባት ሕሙማት ድዮም፤

### 4. ካብ ጎነጽ ትወጻሎም መንገድታት ..... 32

ብዛዕባ ጎነጽ እንታይ ክገብር ይኸእል፤ | ኣበይ ክሕግዝ ይኸእል፤ | ኣገልግሎታት ምክሪ | ፍወሳ ሕማም ኣእምሮ | ኮርሳት ናይ ትምህርቲ ጸረ-ጎነጽ

## ማህደረቓላት ..... 36

## ኣገደስቲ ኣድራሻታት ርክብ ..... 40

# መጻዕቂ

## እዚ መምርሒ እዚ ንመን'ዩ፡

ጎነጽ ኣብ ኩለን ሃገራት ዓለም ይኸሰት፡ ግን ብዝተፈላለዩ መልክዓትን ኩነታትን ከምኡ ድማ ብዘተፈላለዩ መጠናትን፡ እቶም ተኸእሎታትን ኣገባባትን ምክልኻል ኣንጻር ጎነጽ እውን ካብ ሃገር ናብ ሃገር ይፈላለዩ። እዚ መጽሕፍ መሓበሪ እዚ ንሕቶታት ብዛዕባ ጎነጽ ኣብ ጀርመን ኣብ ምስላጥ ክሕግዝ ዝደሊ እዩ። ንሱ ብዛዕባቶም ተኸእሎታት ምክልኻልን ደገፍን፡ ከምኡውን ብዛዕባ ኣብ ገዛእ ርእሰኻን ካልኣትን ዘጋጥም ጎነጻዊ ባህሪ ተለልየሎምን ተገዲሎምን መንገድታት። ንሱ ናብ ዝኾነ ኣብቲ ኣርእስቲ ዝግደስ ሰብ፡ ብጎነጽ ዝተተንከፉ ሰባት ዝፈልጥ ሰብ፡ ከም ግዳያት ወይ ከም ፈጻምቲ፡ ወይ ኣብ ናይ ምክብባር ሓድሕዳዊ ርክብ ክሳተፉ ዝደልዩ ሰባት ዘተኮረ እዩ። ፍሉይ ኣተክሮ ኣብ ሓድሕዳዊ ርክብ ኣብ ናይ ብዓል/ቲ ቤት መጻምዒ ከምኡውን ኣብ ውሽጢ እቲ ስድራቤት ይውሃብ።

እዚ መምርሒ እዚ ብፍላይ ኣብ ዕቕፍታትን ስደተኛታትን ዘተኮረ እዩ።

ደቅተባዕትዮን ደቀንስትዮን ብዝተፈላለዩ መልክዓትን መጠናትን እዮም ብጎነጽ ዝጽለዉ፡ ከምኡውን ንሳቶም ኣብ ዝተፈላለዩ መልክዓት ናይ ጎነጽ ይሳተፉ። እቲ ኣተሓሕዞ ናይ ተመክሮታት ጎነጽን እቶም ሳዕቢናትንውን ይፈላለዩ። በዚ ምኽንያት'ዩ ሓበሬታ ንክልቲኦም ንደቅተባዕትዮን ደቀንስትዮን ኣገዳሲ እዩ። ዕቕፍታት ወይ ስደተኛ ንዝኾና ደቀንስትዮ፡ ሓደ ዝተፈልየ መምርሒ ኣሎ።

እዚ መምርሒ እዚ ነቲ ፍሉይ ኩነት ናይ ዕቕፍታትን ስደተኛታትንውን ኣብ ግምት ዘእቱ እዩ። ነቶም ካብ እቶም መልክዓትን መጠንን ናይ ጎነጽ ጥራይ ዘይኮነ፡ እቲ ርድኢትን ኣተሓሕዞን ጎነጽ ኣብ ሓዳርን ኣብቲ ስድራቤትን እውን ካብ ኣብ ጀርመን ዝተፈልየ ካብ ዝኾነለን ሃገራትን ሕብረተሰባትን ዝመጹ ሰባት።

## እዚ መምርሒ እዚ እንታይ የጠቓልል፡

ቅድሚያ ብዛዕባ ምክልኻል አንጻር ጎንጽ ምዝራብ፡ ጎንጽ ብልክዕ እንታይ ማለት ምዃኑ ምብራህ አገዳሲ እዩ። እዚ ትሕዝቶ ናይ ምዕራፍ 1 እዩ። ጎንጽ አዝዮም ዝተፈላለዩ መልክዓትን መዳያትን ክህልውዎ ይኸእሉ እዮም። ሓደ አመዳድባ ኩሉ ብዛዕባ ጎንጽ ኣብ ምርዳእ ክሕግዝ ይኸእል። ጎንጽ ኣብ ልዕሊቶም ብእኡ ዝጽለዉ ሰባት ዝተፈላለዩ ሳዕቢናት ክህልዎ ይኸእል። ንዕላማ ምክልኻል አንጻር ጎንጽ ከምኡውን ሓገዝ ኣብ ኣጋጣሚታት ጎንጽ፡ ነቶም ተኸእሎ ሳዕቢናት ምፍላጥ ሓጋዚ እዩ። ሓድሓደ ግዜ፡ ጥርዓናት ጥዕና ብዛዕባ ጎንጽ ምፍጹም ምስኡ ዝተኣሳሰሩ ኣይኮኑን። ብተወሳኺ፡ ኡቶም ሳዕቢናት ስለምንታይ ጎንጽ ምግታእ አገዳሲ ምዃኑ የመልክቱ።

ምዕራፍ 2 ብዛዕባ ብርሂ ምሃብ ናይ ምጥቃም ሓይሊ ምኽንቲ ክውሃቦ ኸሎ፡ ንኣብነት፡ እንተድኣ ንሰባት ንምክልኻል ኮይኑ እዩ። ጎንጽ መኣሰዮ ሕጋዊ ዝቐዳር መኣስ እዩኸኸ ጌጋ ዝቐዳር ካብ ሃገር ናብ ሃገር ይፈላለ እዩ። እዚ ምስ ክብርታት ናይቲ ሕብረተሰብ'ቲ ዝተኣሳሰር እዩ። ግን ከኣ ምስቲ ዓይነትን ከምኡ ድማ ኡቶም ሕግታትን ናይ ሓደ ሕብረተሰብ እውን። ዋላውን ካብ ሰብ ናብ ሰብ፡ ኣብ እንታይ እዩ ከም ጎንጽ ዝርኣ እንታይ እዩኸኸ ከም ንቡር ባህሪ ዝርኣ ፍልልያት ክህሉ ይኸእልዮ። ንምክልኻል አንጻር ጎንጽ፡ ናይ ሓደ ሰብ ናይ ዝዛእ ርእሱ ሓሳባትን ከምኡውን ኡቶም ሓሳባት ናይቲ ንሱ ዝነብረሉ ሕብረተሰብን ምፍላጥ አገዳሲ እዩ። እዚ ንምርዳእ ኡቶም ኣብኡ ዘለዉ መሰላትን ሕግታትን ዘጠቓልል እዩ።

ኣብ መንጎ ሰባት ዘጋጥም ጎንጽ ስለምንታይ ከምዘሎ ንምርዳእ፡ ኣብቲ ማሕበራዊ ኣቃውማን ኣብቲ ማሕበራዊ ምክፍፋል ስልጣንን ምርኣይ አገዳሲ እዩ። እዚ ኣብ ምዕራፍ 3 ተዘራብሎ ኣሎ። ኣብቲ ውልቀሰብ ኣብ ትጥምተሉ እዋን፡ ከም ስነ-ኣእምሮአዊ ጸቕጥን ሕማም ኣእምሮን ዝኣመሰሉ ረጅሒታ ትውን ምኽንያታት ናይ ጎንጻዊ ተግባር ክኾኑ ይኸእሉ እዮም። ኣብቲ ጠንቅን ኣብ ብትሕቲኡ ዘለዉ ኩነታትን ብምምርኳስ፡ ጎንጽ ንምጉዳል ዝተፈላለዩ ሜላታት የድልዩ።

ምዕራፍ 4 እንተድኣ ሰባት ግዳያት ናይ ጎንጽ ኮይኖም ናብ መን ክኸዱ ከምዘለዎም ዝገልጽ እዩ። ከምኡ 'ውን፡ ዝርዝራት ሓበሬታ ርክብ ናይ ነዚ ጎንጽ እዚ ከብቕዕ ዝደልይዎ ሰባት ኣብዚ ምዕራፍ'ዚ ተጠቒሶም ኣለዉ።

# 1. ጎነጽ እንታይ እዩ።

ጎነጽ ንጥዕናን ሓድሓደ ግዜ ከአ ንህይወት ሰባትን ሓደጋ እዩ። በዚ ምኽንያትዮ እቲ Weltgesundheitsorganisation (WHO, ውድብ ጥዕና ዓለም) ኣብዚ ጉዳይ'ዚ ዝሰርሖ ዘሎ። ኣብ ናቱ ናይ 2003 "Weltbericht Gewalt und Gesundheit" (ዓለማዊ ጸብጸብ ብዛዕባ ጎነጽን ጥዕናን)፡ እዚ ውድብ'ዚ ንጎነጽ ብኸምዚ ዝሰዕብ ይገልጽ፡

“ብፍላጥ/ኮነ ኢልካ ናይ ምፍርራህ ወይ ናይ ብሓቂ ኣካላዊ ምስግዳድ ምጥቃም ወይ ኣካልዎ\* ሓይሊ ኣንጻር ዝላጎ ርእሱ ወይ ካልእ ሰብ፡ ኣንጻር ሓደ ጉጅለ ወይ ማሕበረሰብ፡ ብርግጽ ወይ ልዕሉ ተኸእሎ ናይ ምስዓብ መገዳደላት፡ ሞት፡ ስነ-ኣእ ምርኣዊ ሃሰያ፡ ምዝንባላት ኣእምሮ ወይ ምኽልካል ዘለዎ።”

ጎነጽ ነዞም ዝሰዕቡውን የጠቓልል

- \* ብሓደ ሰብ ኣብጻር ዝላጎ ርእሱ/ሳ ዝፍጸም ጎዳኢ ባህሪ (ንኣብነት ርእሱ-ምገዳደላ ወይ ርእሱ-ቕትለት)
- \* ብሓደ ሰብ ወይ ካብኡ ንላዕሊ ዝፍጸም ጎነጽ (ንኣብነት፡ ግፍዒ ኣብ ስድራቤት፡ መጥቃዕትታት ብጻኖት፡ ወይ ግፍዕታት ኣብ ቤት-ትምህርቲ ወይ ኣብ ስራሕ)
- \* ምጥቃም ሓይሊ ብዝዓቦዩ ጉጅለታት ከም መንግስታት፣ ሚሊሻ ወይ ውድባት ግብረሽበራ ዝኣመሰሉ፡ ዕላምኦም ከአ ፖለቲካዊ፡ ቍተባዊ ወይ ማሕበራዊ ረብሓታት ንምስግዳድ ዝኾነ (ንኣብነት፡ ብረታዊ ግጭት፡ ህልቂት፡ ምግሃስ ሰብኣዊ መሰላት ወይ ግብረ ሽበራ)

ብመሰረት ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ጎነጽ ኣካላዊ መገዳደላትታት ጥራይ ዘጠቓልል ኣይኮነን እንታይ ድኣ ንናይ እፍ መጠንቀቕታታትን ምፍርራሓትን 'ውን ዘጠቓልል እዩ። እቲ ሓባራዊ ጠባይ ናይ ከሎም ተግባራት ጎነጽ እቶም ሳዕቢናት ንኣካላውን ኣእምሮአውን ጥዕና ናይ ሓደ ወይ ልዕሊ ሰባት ጎዳኣቲ እዮም ወይ ጎዳኣቲ ክኾኑ ይኸእሉ፡ ከምኡ 'ውን ናብ ሞት ከምርሑ ይኸእሉ።

ኣብ ተመሳሳሊ እዋን፡ ጎነጽ ሎሚ ብሓፈሻ ክትርጎም ከሎ እቲ “ምድራት ርእሱ-ምርካብ” ናይ ሓደ ሰብ ማለት እዩ። እዚ ማለት ሓደ ሰብ ብዛዕባ ንህይወቱ ክመይ ገይሩ ቅርጺ ከትህዛ ኣለዎ ውሳኔታት ኣብ ምውሳኔ ይድረት ኣሎ ማለትዮ። እዚ ብሰባት ክግበር ይኸእል፡ ግን ብውሱናት ሕግታት ኣብ ትካላት ወይ ውድባት ወይ ብማዕርነት ዘይብሉ ናይ ስልጣን ርክባት ኣብቲ ሕብረ ተሰብ። ንናይ ነዊሕ-እዋን ምክልኻል ኣንጻር ጎነጽ፡ ማሕበራዊ ኩነታት'ውን ኣብ ግምት ክኣትዉ ኣለዎም።

ኣብዚ ዝሰዕብ፡ እዚ መምርሒ'ዚ መጀመርታ ኣብ መንጎ ሰባት ንዘጋጥም ጎነጽ ይርኢ፡ ማለት ጎነጽ ብሓደ ወይ ልዕሊ ሰባት ኣብ ዝፍጸሙ እዋን።

\* ኣቶም ናይ ማህደረቓላት ስያሙታት ኣብቲ ጽሑፍ ብኢታሊካ (ቁናን ፊደላት) እዮም



**እንታይ መልካዎት ናይ ኣብ መንጎ ሰባት ዘጋጥም ጎነጽ ኣለዉ፤**

ኣብ መንጎ ሰባት ዘጋጥም ጎነጽ ብዙሕ መልካዎት ክወስድ ይኸኣል።

**\* ናይ ሰብነት (“ኣካላዊ”) ጎነጽ**

ንኣብነት፡ ምህራም፡ ምቕላዕ፡ ብኸሎም ዓይነታት ኣቕሑ/ነገራት ምጥቃዕ፡ ምጽፋዕ፡ ምግጫው፡ ምእናቕ፡ ምንውናው፡ ምቅጻል፡ ከምኡ ድማ ምጥቃም ተባላዕቲ ጥራ-ነገራት

**\* ስነ-ኣለምጽኣዊ (“ናይ ኣለምጽ”) ጎነጽ**

ንኣብነት፡ ምጽራፍ፡ ምህዳድ፡ ምጽራፍ፡ ምውራድ፡ ምቅላል (ብግሊ ወይ ኣብ ቅድሚ ሰባት)፡ ብሕቡእ ምጥምባባዕ፡ ምፍርራሕ (ንኣብነት፡ ነቲ ሰብ ወይ ነቶም ቆልዑ ንምጥቃእ ወይ ንምውሳድ እቶም ቆልዑ)

**\* ወሲባዊ ጎነጽ**

ንኣብነት፡ ናይ ሓደ ሰብ ፍቓድ ኣገዲድካ ወሲባዊ ተግባራት ምፍጻም፡ ጻታዊ ዓመጽ፡ ምስግዳድ ምንዘርና፡ ወይ ኣብ እዋን ወሲባዊ ተግባራት ስእልታት/ቪድዮታት ምውሳድ

ብፍላይ ኣብቲ ብሕታዊ ጽላት፡ እዞም ዝሰዕቡ መልካዎት ናይ ጎነጽውን ኣለዉ።

**\* ማሕበራዊ ጎነጽ**

ንኣብነት፡ ንሓደ ሰብ ቀጻሊ ምቅጽጻር፡ ምስ ሰባት ርክብ ከይገብር/ከይትገብር ምክልካል፡ ኣብ ናይ ቋንቋ ትምህርታት ከይሳተፍ/ከይት ሳተፍ ምክልካል፡ ካብ ገዛ ምውጻእ ምክልካል፡ ኣንጻር ድሌት ሰብ ምስግዳድ ከምኡውን ወግዕ ታትን ክብርታትን ምስግዳድ

**\* ፊናንሳዊ/ገንዘባዊ ጎነጽ**

ንኣብነት፡ ገንዘባዊ ጽግዕተኛነት ምፍጣር፡ ንሓደ ሰብ ክሰርሕ ወይ ስልጠና ክረክብ ምክልካል፡ ነቲ ዘሎ ገንዘብ በይንኻ ምቅጽጻር

**ኣብ መንጎ ሰባት ዘጋጥም ጎነጽ ኣብይ ይፍጸም፤**

ኣብ መንጎ ሰባት ዘጋጥም ጎነጽ ኣብ ዝተፈላለዩ ቦታታትን ኣብ ዝተፈላለዩ ሃዋሁባትን ከጋጥም ይኸኣል።

**\* ኣብ ህዝባዊ ቦታ**

ንኣብነት፡ ኣብ ኣውቶቡስ ወይ ትራም (ኤለክትሪ ካዊት ናይ ከተማ ባቡር)፡ ኣብ ለይታዊ ትልሂት

**\* ኣብ መሳለጥያታት**

ንኣብነት ኣም ኮማዊ መንበሪ፡ ክበባት፡ ኣብ ስራሕ ወይ ኣብ ቤት-ትምህርቲ

**\* ኣብቲ ብሕታዊ ጽላት**

ንኣብነት ብኣባል ስድራቤት፡ ኣዝማድ ወይ ኣዕፋኽ

\* እንተድኣ ጎነጽ ኣብ መንጎ እኹል ዝዕድሚኡም ኣዝማድ ወይ ኣብ መንጎ ናይ ቅድም ፍቕራዊ መጻምዲ ተኸይዱ፡ ሽዑ እቲ **“ዘቤታዊ ጎነጽ”** ዝብል ስያመ ኣብ ጥቕሚ ይውዕል። ዘቤታዊ ጎነጽ ብቐንዱ ንደቀንስትዮ ይጸሉ። ኣብ ጀርመን ከባቢ ሓንቲ ካብ 4። ደቀንስትዮ ሓደ ግዜ ኣብ ህይወታ ግዳይ ናይ ብመጻምዳ ወይ ናይ ቀደም መጻምዳ ዝፍጸም ጎነጽ ኮይና ኣላ።

እቶም ተኸእሎታት ናይ ምክልኻል ገዛእ ርእሰኻ ኣብቲ ቦታ ብምምርኳስ ዝተፈላለዩ እዮም። እንተድኣ ምስቲ ነቲ ጎነጽ ዝፍጽም ዘሎ ዝምድና ኣለካ ኾይኑ ወይ ኣብኡ ትምርኮስ ኮይንካ፡ ንኣብነት መምህር፡ ተቐጻጻሪ፡ ወይ ቤተሰብ፡ ንገዛእ ርእሰኻናይ ምክልኻል ተኸእሎካ ካብ ኣብ ዘይት ዛመዶ ሰብ ንላዕሊ ዝኸበረ እዩ።

ብተወሰኑ: እቶም ሳዕቤናት ናይቲ ጎነጽ ነቲ ግዳይ ሰብ ዝያዳ ከበድቲ እዮም ዝኾኑ። ብፍላይ: እቶም ሳዕቤናት ዘቤታዊ ጎነጽ ከበድቲ እዮም ምኽንያቱ ኣብቲ ግላዊ ቦታ ኣብቲ ንሰባት ሓለዋ ከቕርብ ዝነበሮ ሃዋሁው ዝፍጸም ስለዝኾኑ። ኣብ ዘቤታዊ ጎነጽ: እቲ ጎነጽ ቦታም ደገፍን ምክልኻልን ክህቡ ዝነበሮም ሰባት ኣዚኻ ትቕርቦም/ትፈትዎም ሰባት እዩ ዝፍጸም።

ኣብ መብዛሕትአም ኣጥኣሚታት ናይ ዘቤታዊ ጎነጽ: ደቕተሳዕትዮ ፈጸምቲ ደቀንስትዮ ከኣ ግዳያት እየን። ቆልዑ ኩሉግዜ ይጽለዉ።

### **ጎነጽ ነቶም ብእኡ ዝጽለዉ ሰባት እንታይ ሳዕቤናት ኣለዎ!**

እቶም ሳዕቤናት ናይ ጎነጽ ኣብቶም ዝጽለዉ ሰባት ዝተፈላለዩ ክኾኑ ይኽእሉ። ቦቲ ሓደ ወገን: እቲ ዝፍጸም ጎነጽ ኣዝዩ ዝተፈልየ እዩ። ቦቲ ኻልኣ ወገን: ነፍስ ወከፍ ሰብ ዝተፈልየ ግብረመልሲ ይህብ። ከምኡውን ኣብ ሓደ ዝተጸልወ ሰብ ማዕረ ኸንደይ ደገፍ ካብ ስድራቤት: ኣዕፍኽ ወይ ካልእ ሰባት ይረከብ ይምርኮስ።

እንተድኣ ሓደ ሰብ ብዛዕባ እቲ ዘሕለፎ ስቕያት ጎነጽ ምስ ሰብ ክዛረብን ብዛዕብኡ ርድኢት ክረከብን ክኢሉ: ንኣብነት ምስ ናቱ/ታ መጻምዲ ወይ ምስ ዓርኪ: ሽዑ እዚ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ምሕዋይ ይሕግዝዮ።

ዘቤታዊ ጎነጽ ግላዊ ጉዳይ ኣይኮነን: እንታይ ድኣ ንሱ ገበናዊ በደል እዩ



ጎጎጽ ሙብዛሕትኡ ግዜ ነቶም ዝተጸልዉ ሰባት ኣብ ኣዘዩ ዝተፈላለዩ መዳያት ናይ ህይወቶም ሳዕቢናት ኣለዎ። ገለ ካብቶም ሳዕቢናት ክርእዩ ዝኸእሉ እዮም፡ ካልኦት ከኣ ክርእዩ ዘይከእሉ ኮይኖም ይቐጽሉ። ገሊኦም ፍጻሜታት ብድሕርቲ ጎጎጽ ብኡ ንብኡ ይኸሰቱ፡ ገሊኦም ከኣ ድሕሪ ኣዋርሖ ወይውን ዓመታት ጥራይ ይኸሰቱ። ስለዚ ሓድሓደ ግዜ ነቲ ተመክሮ ናይ ጎጎጽ ምስቶም ሳዕቢናት ክተዛምዶም ከቢድ ክኸውን ይኸእልዮ።

**ፍሳሕናት ኣብ ጥዕና**

**ልሙዳት መጥቂኦታት ኣብቲ ሰብነት እዞም ዝሰዕሱ እዮም።**

- + ምስባር ኣዕጽምቲ፡ መጥቂኦታት ንውሽጣዊ ኣካላት፡ ውሽጣዊ መድመይቲ፡ መጥቂኦታት ሓንጎል (ከም ውጽኢት ምጽፋዕ ኣብ ርእሲ ወይ ድሕሪ ምግጫው ምውዳቕ)፡ ጽቡቕ ገይሮም ዘይሓወዩ ቍስልታትን በሰላታትን (ንኣብነት፡ ምጅላዕ፡ ምልሕጻጽ፡ ቃጽሎታት)፡ ነድሪ ሰብነት፡ ምንካይ ኣብ ናይ ምርኣይን ምስማዕን ዓቕሚ
- + ኣብ ናይ ጸታዊ ዓመጽ ኣጋጣሚ፡ ማለት ብሓይሊ ጸታዊ ርክብ ምፍጻም፡ ብተወሳኺ፡ ናይ መሃንቱስ መጥቂኦታትን መድመይትን፡ ቀዋሚ ቃንዛ ኣብ እዋን ጸታዊ ርክብ፡ ረኽሱታት ፍሕኛን ኩሊትን፡ ሕማማትን ረኽሱታትን ወሲብ፡ ምምካን፡ ወሲባዊ ብልሽት/ዘይትዓዩ ምዃን (ኣብ ንኣሸቱ ኣዋልድን ደቀንስትዮን ምኽድ ጥንስታት፡ ዘይተደልዩ ጥንስታት ከምኡ ድማ ርሕማዊ መጥቂኦታትን መድመይትን)

ገለ ካብዞም ኣካላዊ መጥቂኦታትን ሕማማትን እዚኦም ክሓውዩ ይኸእሉ እዮም። ሕክምናዊ ክንክን ነዞም መጥቂኦታትን ቃንዛታትን እዚኦም ኣዘዩ ኣገዳሲ እዩ።

እቲ ብጎጎጽ ዝሰዓበ ናይ ጥዕና መጥቂኦታት ነቲ ሰብነት ጥራይ ዘይኮነ ነቲ ነፍሲውን ይጸሉ እዩ ወይ "ሳይኪ/ኣእምሮ"።

**ልሙዳት ሳዕቢናት ናይ ኣእምሮ ("ስነ-ኣእምሮኣዊ") ጥዕና እዞም ዝሰዕሱ እዮም።**

- + ሕማማት/ምምዝባል ድቃስ፡ ሻቕሎት (ኣብ ወገሑስ ኩነታት ሞት ምፍራሕ ወይ ምርዓድ፡ ካብ ዝወይ ካብቲ ክፍለ ናይ ምውጻእ ሻቕሎት)፡ ሕማም ርእሲ፡ ዕግርግር ምባል፡ ንጎኖት ኣዚኻ ዘይምእማን፡ ጭንቀት፡ ኣዚኻ ምጥሃይን ተስፋ ምቕራጽን፡ ስምዒት ሕፍረትን ጣዕሳን ምህላው፡ ሕሉፍ ዝኸርታት ምስልሳል (ነቲ ናይ ጎጎጽ ተመክሮ ኣብ ሓሳባትካ ምውካስ)፡ ተባኣሲ ምዃንን ሕርቃንን፡ ኣብ ሓሸሻት ወይ መድሃኒታት ምምርኳስ (ንኣብነት ፈውሲ ቃንዛ)፡ ሓሳባት ርእሲ-ቕትለት ወይ ፈተነ ርእሲ-ቕትለት

**ብፍላይ ምስ ወሲባዊ ጎጎጽ እዚ ዝሰዕብ ተመክሮ ይሕለፍ።**

- + ንዝሕ ሰብነትካ ምፍንፋን፡ ጸታዊ ርክብ ምፍንፋን፡ ልዑል ወሲባውነት ዘለዎ ጠባይ ምንጽብራቕ፡ ምጥፋእ ወሲባዊ ባህታ፡ ከምኡ ድማ ወሲባዊ ብልሽት/ዘይትዓዩ ምዃን

ብፍላይ፡ እቶም ስነ-ኣእምሮኣዊ ሳዕቢናት ኩሉግዜ ምስቲ ተመክሮ ናይ ጎጎጽ ኣይተኣሳሰሩን እዮም ከም ሓደ "ጥድለት" ወይ "ድኻም" ከኣ ክርእዩ ይኸእሉ። እዚ ንኖትካ ናይ ዋጋ-ኣልባነት ስምዒት ከምዝውስኽ ክገብሮን ኣብ ምሕዋይካ ዕንቅፋት ክኸውንን ይኸእል። ከምኡውን እቲ ስድራቤት ወይ እቶም ኣዕራኽ ነዚ ምትእስሳርዚ ስለዘይር ድእዎ ነቲ ባህሪ ክነቕፍዎ ወይ ጸቕጢ ክገብሩልካ ይኸእሉ። እዚውን ንምሕዋይ ከቢድ ክገብሮ ይኸእል።

ልክዕ ከም ኣካልዊ መጉዳእትታት ብጽቡቕ ንኸገሙዎሉ ሕክምናዊ ፍወሳ ከንክንን ዘድልዮም፡ ብዙሓት ናይ ኣእምሮ መጉዳእትታትውን ፍወሳን ከንክንን የድልዮም እዩ። ነቲ ሞያዊ ፍወሳ ናይ ስነ-ኣእምሮአዊ መጉዳእትታት ደቀንስትዮ ፈወስቲ ሕማም ኣእምሮ ከምኡውን ደቀንስትዮ ፈወስቲ ሕማም ኣእምሮ ከምኡውን ደቀንስትዮ ሓቕይም ኣእምሮ ከምኡውን ደቀንስትዮ ሓቕይም ኣእምሮ ስልጠና ይረኽቡ። እዞም ፍወሳታት እዚእም ብምስጢራውነት ዝግዝኡ እዮም። ምስቲ ክኢላ ዝተዘርበ ነገር፡ ንኸልእ ሰብ ኣይካፈልን እዩ (ምዕራፍ 4 ርእ። ካብ ጎንጽ ትወጻሎም መንገድታት)።

**ስድራቤታውን ማሕበራውን ሳዕቤናት**

ሰባት፡ ከም ማሕበራዊ ህያዎን መጠን፡ ኣብ ማሕበራዊ ርክባት ይምርኮሱ እዮም። ማሕበራዊ ርክባት ስድራቤት፡ ኣዕሩኽን ትፈልጦም ሰባትን መሳርሕትን እዮም። ይኹን እምበር፡ ኣብ መንጎ ሰባት ዘጋጥም ጎንጽ ሙብዛሕትኡ ግዜ ኣብዚ ልድ ማሕበራዊ መርበብ ብዘለዉ ሰባት እዩ ዝፍጸም። እቶም ፈጻምቲ ምሉእ ንምሉእ ጓኖት ሰባት ዝኾኑሉ ኣጋጣሚ ሳሕቲ እዩ። ጎንጽ ነቶም ብእኡ ዝጸለዉ ሰባት ዓቢ ማሕበራዊ ሳዕቤናትውን ኣለዎ።

**ምግላል ካብቲ ስድራቤት ወይ ካብቲ ማሕበራዊ ሃዋሁወ**

ንኣብነት፡ ብመገዲ ምፍልላይ ወይ ፍትሕ ጎንጽ ከምዘብቐዕ ምግባር ናብ ተነጽሎ ካብ ስድራቤት ከምርሕ ይኸእል። ኣዝማድ ኩሉግዜ ኣይኮኑን ንግዳያት ጎንጽ ዝድግፉ፡ ብፍላይ ቀንስትዮ ኣብ ዝኾናሉ እዮን። ኣብ ገለ ኣጋጣሚታት፡ እቶም ፈጻምቲ ምክልኻል ይግበረሎም። ብፍላይ ደቀተባዕ ዕትዮ ኣብ ዝኾንሉ እዮን።

እዚ ከኣ ብምኽንያት እቶም ብዛዕባ መን እንታይ መሰላት ኣብ ሓዳር/መጻምዲ ኣለውዎ ዝብሉ ሓሳባት እዩ። ብተወሳኺ፡ ግዳያት ጎንጽ ናይ ጽምዋ፡ ጣዕሳን ገንዘባዊ ጸገምን ህይወት የሕልፉ። እንተደኣ ሓደ ወላዲ በቲ ካልእ ወላዲ ወይ በቲ ስድራቤት ተነጺጉ፡ እቶም ቆልዑ ኩሉግዜ በዚ ይሳቐዩ። እዚ ንሓደ ክፋል ናይ ገዛእ ርእሶም መንነት ዝገጽግ እዩ።

**ብኸመይ ክትሕግዝ ትኸእል**

ምናልባት ኣብቲ ስድራቤት ወይ ኣብቲ ዓንኬል ናይ ኣዕሩኽ ዘለዉ ጋሻ ተባይ ዘርእዩ ዘለዉ ወይ ጠባዮም ዝተቐየረ ትፈልጥ ትኸውን። ምናልባት ቅጡዓት/ተብእስቲ ወይ ቀልጢፎም ዝሓርቁ ሰባት፡ ወይ ሃንደበት ርክብ ምስ ሰባት ዘቋረጹን ዝተገለሉን ሰባት ትፈልጥ ትኸውን። እቲ ናይዚ ምኽንያት ምሕላፍ ተመክሮ ጎንጽ ክኸውን ይኸእልዮ። ኣብዚ ነቲ ባህሪ ከም ኮነ ኢልካ ዝተመደበ ዘይኮነ፡ እንታይ ድኣ ከም ውጽኢት ናይ መጉዳእቲ ኣእምሮ ገይርካ ምሕሳብ ክሕግዝ ይኸእልዮ። ምስዞም ሰባት እዚእም ብጥንቃቄ ርክብ ምግባር ወይ ምድላዮም ክሕግዝ ይኸእልዮ። ግን ከይደፋፋእካ ክኸውን ኣለዎ።

**ናይቲ ስድራቤት ጽልዎ**

ማሕበራዊ ጸቕጢ ካብ እቲ ስድራቤት ወይ ማሕበራዊ አካባቢ ኣብ ናይ ሓደ ሰብ ባህሪ ዘቐም ጥምም ትጽቢታት ዝነቅል እዩ። እዞም ትጽቢታት እዚእም ኣብ ጾታን ካልእን ዝተመርኮሱ እዮም። ስለዚ መብዛሕትኡ ግዜ ሓደ ወድተባዕታይን ሓንቲ ዓለንስተይትን (ብተመሳሳሊ ሓደ ወድን ሓንቲ ዓልን) ከመይ ባህሪ ከርእዩ ከምዘለዎም ውሱናት ሓሳባት ኣለዉ። እንታይ እዩ ቅኑስ እንታይ እዩ ጌጋ። እቶም ሓሳባት ናይ ደቅተባዕትዮ ዘርእይዎም ባህርያት ምስ ሓሳባት ናይ “ሓይሊ፡” “ተሻሻሻሊ፡” ወይ “ርእሲ ናይታ ስድራ” ዝብሉ ዝተኣሳሰሩ እዮም።

ኣብ ገለ ኣጋጣሚታት፡ እዚ ኣወዳት ወይ ሰብኡት ሕጻን ንክፍጽሙ ብቲ ስድራቤት ዝግደድሉ ውጽኢት የሰዕብ፡ ነቲ “ክብሪ” ናይቲ ስድራቤት ንምሕላው።

እንተድኣ ደቅተባዕትዮ ግዳያት ሕጻን ኮይኖም፡ ንሳቶም ደጊም ነዞም ትጽቢታት እዚእም ከማልኡ ዘይክእሉ እዮም ዝብል ርድኢት ክውሰድ ይኸእል፡ ምኽንያቱ ንሳቶም ባዕሎም ሓገዝን ደገፍን ዘድልዮም ስለዝኾኑ። እዚ ናብ ግጭታት ወይ ምንጻግ ብቲ ስድራቤት ወይ ብቲ ማሕበራዊ አካባቢ ከምርሕ ይኸእል ከምኡውን ኡቶም ዝተጻልዉ ሰባት ንገዛእ ርእሶም ናብ ምንጻግ ከምርሕ ይኸእል። ኣብ ተመሳሳሲ እዋን፡ ሓደ ወድተባዕታይ ናብ ሕጻን ኣብ ዝቃልዓሉ እዋን፡ ምስቲ “ሓያል ሰብኣይ” ዝብል ሓሳብ ይጋርጮ። ብፍላይ ኣብ ወሲባዊ ሕጻን እቶም ግዳያት መብዛ ሕትኡ ግዜ ልዑል ናይ ሕፍረትን ጣዕሳን ስምዒት ይሕዞም ስለዚ ከአ ነቲ ተመክሮ ምስቶም ኣባላት ስድራቤትን ኣዕሩኽን ኣይዘራረብሉን።

! ግዳያት ሕጻን፡ ደቅተባዕትዮ ኮነ ደቅንስትዮ፡ ነቲ ኣብ ልዕሊእም ዝተኻየደ ሕጻን ገበነኛታት ወይ ተሓተትቲ ኣይኮኑን።

እብተድኣ እቲ ሕጻን ኣብ ዝተኖወሐ ግዜ ቀጺሉ፡ ናብ ዝልዓለ ምግላል ካብቲ ማሕበራዊ አካባቢ ከምርሕ ይኸእል። ኣብ ናይ ገዛእ ርእሻኻ ውሕስነት ዘለካ ተአማንነት ይጠፍእ። ክብርታትካ ይቐየሩ። እዛ ዓለም ከም ተፈታታኒት ትርእ። ናብ ስራሕ ምኽድ ከበድ ይኸውን።

እቶም ከበድቲ ስድራቤታውን ማሕበራውን ሳዕቢናት ነቲ ሰብ ነቶም ከበድቲ ሳዕቢናት ጥዕና ንክቐብሎም ክገብር ይኸእል ከምኡውን ነቲ ኣሕሊፎም ዘለዉ ሕጻን ክሸፍንዎ ወይ ክጻወርዎ ክገብሩ ይኸእሉ።

**ሓገዝ ካብ ማእከላት ምኽሪ**

ኣገልግሎታት ምኽሪ ንግዳያት ሕጻን ኣብዞም ጉዳያት እዚእምውን ሞያዊ ሓገዝ ይህብ። ኣብኡ፡ እቶም ሳዕቢናት ክዝረቡሎምን ክምዘኑን ይኸእሉ ከምኡውን ናይ ደገፍ ኣማራጺታት ክርከቡሎም ይኸእል። እቲ ግዳይ ኩሉግዜ ነዮኖት ኣቐርቦታት ናይ ሓገዝ ክቐበል ከምዝደሊ ባዕሉ ይውስን ከምኡውን ናብ ፖሊስ ጥርግን ክቐርብ ዝደሊ እንተኾይኑ፡ ኣብ ምኽሪ፡ ዝኾነ ሰብ ብሰንኪ ተመክሮታቱ ወይ ውሳኔታቱ ኣይንጸግንዮ፡ ግን እቶም ዝተጻልዉ ሰባት ኩሉግዜ ብኣኹብሮትን ብርድኢትን ይትሓዙ። እንደገና፡ እቲ ኣማኻሪ ነቲ ምስጢራውነት ይሕልም እዩ እቲ ኣማኻሪ ከአ ነቶም ዝርዝራት ንዝኾነ ሰብ ከካፍል ኣይፍቀድሉን እዩ።

ብፍላይ፡ ኣብ ዘቤታውን ወሲባውን ጎነጽ፡ ብፍላይ ናብ ዝተተንከፋ ደቀንስትዮ ዝቐንዑ ብዙሓት ኣቕርቦታት ሓገዝ ኣለዉ ምኽንያቱ ሙብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ዘቤታውን ወሲባውን ጎነጽ እተን ግዳያት ደቀንስትዮ እየን። ኣብቲ ኣውራጃ ብምምርኳስ፡ ናይ ክኢላ ኣቕርቦታት ሓገዝ ንደቅተባዕትዮውን ኣለዉ።

ከምኡውን ጎነጻውያን ንዝኾኑ ደቅተባዕትዮን ንኻልእት ብኣኹብሮት ንምሓዝ ከኣ ከምሃሩ ዝደልዩን ወይ ብዘይ ጎነጽ ግጭታት ምፍታሕ ከምሃሩ ዝደልዩን ናይ ደገፍ ኣቕርቦታት ኣለዉ (ኣብ ምዕራፍ 4 ርእ። ካብ ጎነጽ ትወጻሎም መንገድታት)።

### ሳዕቤናት ንቆልዑ

እንተድኣ ቆልዑ ግዳያት ጎነጽ ኮይኖም፡ እቶም ሳዕቤናት ኣብብዙሕ መዳያት ምስቶም ናይ ዓበይቲ ተመሳሰልቲ እዮም። ቆልዑውን ብኣካልውን ኣእምሮኣውን መገዳዳእታት ይሳቐዩ እዮም። ኣተሓሕዝ እቲ ጎነጽ ኣብ ቆልዑ ኣዘዩ ዝተፈልየ ክኸውን ይኸእል። ስለዚ ገሊእም ቆልዑ ኣዘዮም ዝሓላትን ገለልተኛታትን ይኹኑ፡ ካልኣት ብቐልጠፍ ቅጡዓት/ተባእስቲ ከምኡውን ብቐሊሉ ዝሓርቁ ይኹኑ። ከምኡውን ቆሎኡ ንወለደም ዝኾኑ ምልክታት ናይ መገዳዳእቲ ኮየርእይዎም ኢሎም ዝፍትንሉ ኣጋጣሚውን ክህሉ ይኸእል።

ንቆልዑ ብዛዕባቲ ናይ ጎነጽ ተመክሮ ንኸዛረቡ ዝሕግዝም መጀመርታ ፍቕራውን ኣተባባዕን ዝምድና ምስ ወለዲ እዩ።

ጎነጽ ኣብ መንጎ ወለዲ (“ዘቤታዊ ጎነጽ”) ኣብ ቆልዑ ከቢድ ሳዕቤናት ኣለዎ። ዋላውን ኡቶም ቆልዑ ዘይህረሙ፡ ዘይጽረፉ ወይ ጾታዊ ዓመጽ ዘይበጽሖም ይኹኑ፡ ንሳቶም ኣብ መንጎ ወለደም ንዘሎ ቆይቂ ጥራይ ይርእዩ፡ ይሰምዑ፡ ወይ ብተዘዋዋሪ መንገዲ ይሰምዑ። እቶም ስነ-ኣእምሮኣዊ ሳዕቤናት ከኣ ማዕረ ክብደት ኣለዎም፡ ልክዕ እቲ ቆልዓ ባዕሉ ቀትታዊ ግዳይ ከምዝኾነ፡

- \* ናይ ዋጋ-ኣልቦነት ስምዒት
- \* ብድኻም ናይ ሓደ ወላዲ ዘይምሕጓስ፡ ናይ ዝላእ ርእሶም ስምዒት ሓገዝ-ኣልቦነት ኣብ ካልእ ኩነታት ናይ ህይወት ይውስኽ
- \* ምንቅጥልቋል ኣብ መንፍዓት ትምህርቲ
- \* ነቲ ፈጻሚ ጎነጽ ምድጋፍ፡ ምኽንያቱ ናቱ/ታ ሓይሊ ብጌጋ ከም ውሕስነት ስለዝውሰድ
- \* ናይ ደቅተባዕትዮን ደቀንስትዮን መርኣያታት ገይርካ ምውሳድ፡ ዘቤታዊ ጎነጽ ዘሕለፉ ቆልዑ ሙብዛሕትኡ ግዜ ንባዕሎም ኣብ ቀጻሊ ዝምድን እምረ ፈጻሚቲ ጎነጽ ወይ ግዳያት ይኹኑ

- \* ጾር ናይ ተሓዚ ምስጢር ምዃን፤ እቶም ወለዲ መብዛሕትኡ ግዜ ነቶም ቆልዑ ብዛዕባ'ቲ ኣብ መንጎ ወለዶም ዘሎ ጎነጽ ንኻልኣት ከይነግሩ ይኸልከልዎም፡፡ ምእንቲ እቲ ፈጻሚ ጎነጽ ናብ ቤት-ፍርዲ ከይቀርብ፡፡ ንቆልዑ፡ እዚ መብዛሕትኡ ግዜ ዓቢ ጾር እዩ፡ ንሳቶም ገበነኛታት ከይኑ ይሰምዖም ሓገዝ ክሓቱ ከእ ኣይክእሉን
- \* ጽኑዓት ዜሰንብዱ ተመክሮታት፡ ምሉእ ምዕባጥን ምዕባጥ ተመክርንናብ ማሕበራዊ ገለልትነት ከምርሕ ይኸእል፡ ኣብ ዝኸፍኦ ኩነት ናብ ርእሰ-ቕትለት

**ቆልዑ ከም ግዳያት ናይ ወላዲ ጎነጽ**

ንቆልዑ እቶም ዝብኣሉ ሳዕቢናት ዝመጽዎም ንሳቶም ብቐጥታ ብወለዲ ወይ ቀረባ ኣዝማድ ጉድኣት ኣብ ዝበጽሑም እዋን፡፡ መብዛሕትኡ ግዜ ነቶም ቆልዑ ኣብ ካልእ ሰባት ዝነበሮም እምነት ኣዝዩ ይዓኑ፡ ምኽንያቱ ከሎም ኣቶም ዝኣልይዎም ሰባትን ክከላኸልሎም ዝነበሮም ሰባትን ኣብ ልዕሊኦም ጎነጽ ይፍጽሙ ኣለዉ፡፡ ናይ ቆልዓ ናይ ገዛእ ርእሱ ገዛ እምብኣር ደጊም ሓለዋ ዘይህብ እዩ ንሱ/ሳ ከምልጠሉ ዘይክእል ናይ ስቓይት ቦታ ክኣ ይኸውን፡፡

ቆልዑ ናብ ሓደ ኣቢ ስምዒታዊ ተጋራጫውንት እዋን ይኣትዉ፡፡ መብዛሕትኦም ቆልዑ ነቲ ጎነጽ ኣብ ልዕሊኦም ዝፈጸመ ወላዲ ክነጽግዎ ኣይክእሉን፡ ግን ኣብ ክንድኡ ንገዛእ ርእሶም ክወቕሱ ይደልዩ ወይ ገዛእ ርእሶም ክጸልኡ ይጅምሩ፡፡ ብዙሓት ቆልዑውን ብሰቕታ ጎነጽ ይጻወሩ ምኽንያቱ ንሳቶም እቲ ስድራቤት ክበታተን ስለዘይደልዩ፡፡ ወይ ዝኾነ ነገር ከይዛረቡ ቦቲ ወላዲ ጸቕጢ ይግበረሎም፡፡

እንተድኣ ቆልዑ ኣብ ዝተናውሐ ግዜ ናይ ጎነጽ ስቓይት ዘሕልፉ ኮይኖም፡ እዚ ናብ ንሓዋሩ ዝኸጸጸ ምዝራግ ኣብ ዕብዩት ሰብኣዊ መንነቶም ከምርሕ ይኸእል፡፡ እዚ ማለት ሰብኣዊ መንነቶም ዋላ ኣብ እዋን ብጽሕንኦም ይግሃሱ፡ ዋላውን እቲ ጎነጽ ካብ ዘቋርጽ ነዊሕ ዝገበረ ይኹን፡፡ ከም ብዓል "መዋሰኒ መስመር" ወይ "ተሻቓሊ-ኣወጋዲ ሕማም ሰብኣዊ መንነት" ዝአመሰሉ ሕማማት ኣእምሮ ክሰዕቡ ይኸእሉ፡፡

እንተድኣ ሓደ ቆልዓ ካብ ወለዱ ጎነጽ ይበጽሖ ይህሉ እዩ ዝብል ጥርጣረ ኣሎ ኹይኑ፡ ሸው ነቲ ጸቕጥን ጎነጽን ናይ ንወለዲ ከምዝውስኽ ንኸይትገብር ጥንቃቄ ክግበር ኣለዎ፡፡ ምኽሪ ካብ ማእከል ምኽሪ ምርካብ ወይ ካብ ናይ ኣንጻር ጎነጽ ዝኾነ ሓገዝ መስመር ተሌፎን (ኣብ ምዕራፍ 4 ርእ፡፡ ካብ ጎነጽ ትወጻሎም መንገድታት) እቲ ቆልዓ ዝበለጸ ምክልኻል ንኸረከብ ናይ ሓገዝ ኣማራጺታት ኣብ ምዝታይ ክሕግዝ ይኸእል፡፡

## 2. ሓደ ነገር ከም ጎነጽ ዝቐጻጸር መኣሰ'ዩ፤

ሓድሓደ ግዜ ጎነጻዊ ባህርያት ብቲ ስድራቤት ወይ ሕብረተሰብ ሰብ ተጻዋርነት ይውሃቦም፡ ኣይቅ ጽዑን፡ ወይ ከም “ንቡር ይውሰዱ ዋላኳ ከቢድ ሳዕቢናት ዘለዎም እንተኾነ። ሓድሓደ ግዜ እዚአም ብባህሊ ወይ ብናይ መንግስቲ ሕግታት ፍቕዳት እዮም ከም ሕጋውያን ከአ ይቐጻጸሩ። ሓደ ጎነጽ መኣሰ ከም ምኽንያታዊ ወይውን ኣድላዩ ይቐጻጸር ንዝብል ካብ ሃገር ናብ ሃገር ናብ ሃገር ወይ ካብ ሕብረተሰብ ናብ ሕብረተሰብ ይፈላለ እዩ፡ ኣብቶም ናዮም ክብርታትን ወግዕታትን ብምምርኳስ።

ብተወሳኺ፡ እቲ መሰረታዊ ከም ቅቡል ኣወሳሰዳ ጎነጽ ኣብ ሓደ ሕብረተሰብ ኣብቲ ማሕበራዊ ቅርጺ ብምምርኳስ ይፈላለ። ኣብ ጀርመን፡ ከም ሃደ “ዘመናዊ ዓይነት ሕብረተሰብ” መጠን፡ ጎነጽ ብሃደ መንግስታዊ ኮምፕን ጥራይ እዩ ክፍጸም ዝኸለል ንሱ ከአ ዝኾነ ካልእ ኣገባብ ኣገታትኣ ናይ ጎነጽ ዘየለ እንተኾይኑ ጥራይ እዩ (ነቲ ብዛዕባ “እቲ ናይ መንግስቲ መሰል-ብይኒ ኣብ ልዕሊ ጎነጽ ኣብ ጀርመን” ዝዛረብ ምዕራፍ ርአዮ)። ኣብዚ ኩነትዚ፡ ብዛዕባ ጎነጽ ኣይኮንናን ንዛረብ ዘለና፡ እንታይ ድኣ ብዛዕባቶም ስልጣናት ናይቲ ፈጻሚ ቤት-ጽሕፈት ወይ ስጉምታታት ፖሊስ፡ ንሳቶም ሓደጋ ንምእ ላይን ገበን ንምግታእን ዝተነድፉ እዮም። ኣብ ጀርመን፡ እቲ ፖሊስ ነቶ ስጉምታታት ኣብ ምፍጻም ነቶም ዝምልከቱ ሕግታት ክእዘዘም ኣለዎ (ሕገ ፖሊስ)።

ኣብ ክሎም ካልእ ኣጋጣሚታት፡ ንጎነጽ መቐጻዕቲ ይውሃቦ እዩ። እቲ ዕላማ ኣብ ዝተናውሐ እዋን ጎነጽ ምንካይ እዩ።

### ከም መመኽኒታ ናይ ጎነጽ ዘገልግሉ ክብርታትን ወግዕታትን

ኣብ ገለ ዘባታት ወይ ሃገራት፡ ዋላኳ ከቢድ ሳዕቢናት ነቶም ግዳያት ናይቲ ስድራቤት ወይ ሕብረተሰብ ዘውርደሎም እንተኾነ ብተጻዋርነት እዩ ዝሕለፍ። ንሳቶም ኣብዚ ኩነትዚ ከም “ንቡር” ይውሰዱ ኣይክቐጽዑን እዮም ከአ። ሓድሓደ ግዜ እዚአም ብልምዳዊ ባህልታት ወይ ብመንግስታዊ ሕጋታት እውን ፍቕዳት እዮም ከም ሕጋውያን ከአ ይቐጻጸሩ።

#### ኣብነታት፦

- \* ሰብኡት ኣብ ገለ ሃገራት ነቶም ቊጠባዊ ውሳኔታት ናይ ኣንስቶም ንምቊጻጻር ሕጋዊ መሰል ኣለዎም። ደቀንስትዮ/ኣንስቲ ክሰርሃን ናይ ገዛእ ርእሰን ገንዘብ ክእትዋን ዝፍቀደለን ኣብ ትሕቲ ውሳኔት ኩነታት ጥራይ እዩ (> ፊናንሳዊ/ ገንዘባዊ ጎነጽ)።
- \* ኣብ ገለ ከባቢታት ዘለዉ ልምዳዊ ባህልታት ገለ ክፋላት ሰብነት ናይ ኣዋልድ ምቕራጽ የፍቅድ፡ ማለት ጉድበን ክንፈር ርሕምን። ምኽንሻብ ጓለንስተይቲ ጎነጽ እዩ (ኣካላዊ ጎነጽ)።
- \* ኣብ ገለ ሃገራት፡ ዊን ከምዝበለካ ምእሳር እሎ፡ እቶም እሱራት ብኸፊል ይዋረዱ፡ ከምዝሳቐዩ ይግቡር ወይ ቡቶም ኣባላት ፖሊስ ወይ ጸጥታ ጸታዊ ዓመጽ ይፍጸም ነዚ ከም ኒጋ ናብ ሕገ ከምጽእም ከአ ዕድል የብሎምን (> ኣእምሮኣዊ፡ ኣካላውን ወሲባውን ጎነጽ)።
- \* ኣብ ገለኣን ሃገራት፡ እቲ ሰብእይ/ብዓል ቤት ኣብ ዝደለዮ እዋን ምስ ሰበይቱ ጸታዊ ርክብ ክፍጽም መሰል ኣለዎ። እታ ሰበይቲ ኣብቲ ህምትቲ ጸታዊ ርክብ ክትፍጽም ትደሊ ድያ ኣይትደልን ክትውሰን ኣይትኸእልን። ኣብዚ፡ እንተድኣ



ጾታዊ ርክብ አንጻር ድሌት ናይ ሓንቲ ሰበይቲ ተፈጺሙ፡፡ ከም ጾታዊ ዓመጽ እዩ ዝቐጻጸር፡፡ ኣብ ጀርመን ከኣ የቕጽዕ እዩ፡፡ (> ወሲባዊ ዓመጽ)፡፡ ብርግጽ፡ እንተደኣ ክልቲኦም ኣቶም ሰባት ዘይም ርዑዮት ኮይኖምውን ይሰርሑዮ፡፡

ከርእዩ ኣለዎም ወይ ቆልዑ ኣብ ልዕሊ ዓበይቲ ሰባት እንታይ ደረጃ ኣለዎም ዝብል ሓሳብ፡፡ ከምኡ 'ውን ፍልልያት ኣብ መንጎ ዋጋ ናይ ሰባት፡ ኣብ ናቶም ዓሌታዊ ወይ ሃይምኖታዊ ኣባላነት ብምም ርኳስ፡ ነቲ ጎንጽ የተባብዕ፡፡

ካብ ሕብረተሰብ ናብ ሕብረተሰብ፡ ሃድሃድ ግዜ ካብ ስድራቤት ናብ ስድራቤት፡ ጎንጽ መኣሰዮ ምኽኑይ ዝከውን መኣሰ እዩኹን ጌጋ ዝኸውን ይፈላለ እዩ፡፡ እዚ ምስቶም ኣብኡ ዘለዉ ክብር ታትን ልምድታትን እዩ ዝኸይድ፡ ንኣብነት ሓደ ሰብኣይን ሃንሪ ሰበይትን እንታይ ዓይነት ባህሪ

እዚ ማሕበራዊ ግምገማ'ዚ ምስ ግዜ ይቐየርዮ፡ ልክዕ ከምቲ ኣነባብራን ከምኡውን እቶም ክብር ታትን ልምድታትን ናይ ሓደ ሕብረተሰብ ምስ ግዜ ዝቐየሩ፡፡ እዚ ምስ ምምዕባል ምስኡ ዝኸዱ መሰላትን ሕግታትን ኣብ ሓንቲ ሃገርውን ይተኣ ሳሰር እዩ፡፡

ቆልዑ ዘይጎነጻዊ ትምህርቲ ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎም



## ለውጤ አመለካከታ አብ ጎነጽ

አብ ጀርመን ቅድሚ 50 ዓመታት፡ መምሃራን ንተምሃሮ ስነ-ስርዓት ንምትሓዝ ብበትሪ ክሃርሙ መሰል ነይሮም። ካብ 1973 አትሒዙ፡ እዚ ብሕጊ ክልኩል እዩ። ካብ 2000 ዓመተ ምህረት አትሒዙ፡ ቆልዑ መሰል ይ ዘይጎነጻዊ ትምህርቲ አብቲ ስድራቤት እዋን ኣለዎም ብመሰረት § 1631 ሕጡብ-ጽሑፍ ናይቲ ሲቪላዊ ሕጊ (BGB) ። አብቲ ወለዶ ናይ ሕጂ ወለድን ኣባላጎታትን/ እኛሓ ጎታትን፡ እቲ ኣካላዊ መቐጻዕቲ አብ ውሽጢ እቲ ስድራቤት ገና ልሙድዮ ነይሩ።

ብተመሳሳሊ መንገዲ፡ እቶም አብቲ ናይ ቆልዑ ትምህርቲ ዘለዉ ክብርታት ይቐየሩ ኣለዉ። አብቲ ወለዶ ናይቶም ኣባላጎታትን/ እኛሓጎታትን፡ ምእዛዝን ምልምማድን ኣዘዮም ኣገደስቲ ነይሮም። ጎነጽ ከም መቐጻዕቲ ንዘይምእዛዝ ከም ምኽኑይ ይቐጽር ነይሩ። ምእንቲ ቆልዑ ንሕጎታት ምእዛዝ ከምሃሩ። አብቲ ሰብነትን ነፍስን ዝበጽሑ ዝነበሩ መገዳእትታት ውሑድ ምስትብሃል ወይ ግምት ይውሃቦም ነይሩ።

ሎሚ፡ ቆልዑ ብምክልኻል ክዓብዩን ብጽቡቕ ክምዕብሉን ኣለዎም። አብ ቅድመ-ሜዳ ትምህርቲ፡ ደጊም ዘገድስ እቲ ምልምማድ ምስ ህሉዋት ጠለባት ኣይኮነን እንታይ ድኣ እቲ ምምዕባል ናይ ገዛእ ርእሶም ሰብኣዊ መንነት እዩ ዘገድስ። እዚ ንሓሳብ ዲሞክራሲውን ዝድግፍ እዩ። ሎሚ፡ ሓደ ቆልዓ "መሰል ምትብባዕ ናቱ ወይ ናታ ምዕባል ኣለዎ ከምኡ ድማ ከም ሓደ ሓላፍነታውን ሕወስን ሰብ ኮይኑ ትምህርቲ ክረክብ" (ማህበራዊ ሕጊ - SGB VIII §1 ዓንቀጽ 1)።

ዋላኳ ለውጢ ናይ ክብርታትን ናይቶም ሕጎታትን እንተተገብረ፡ ወለዲ ንደቆም ብኣካላውን ኣእምሮ ኣውን ጎነጽ ክቐጽዕዎም ብተደጋጋሚ ዘጋጥም ነገር እዩ። ንኣብነት እዚ፡ ብምጽፋዕ፡ ምህራም ወይ ብናይ ኣፍ ግፍዒ የጋጥም። እዚ ስለምንታይ፡ አብ ምምሃር ቆልዑ ኩሉግዜ ተጋራጫውነታት ኣለዉ ወይ እቶም ቆልዑ ክድረትሎም ዘለዎም ኩነታት ኣለዉ። ከምዚ ዝኣመሰሉ ኩነታት ንወለዲ ጸቕጢ ዝፈጥርሎም ክኾኑ ይኸእሉ። እንተድኣ እቶም ወለዲ ባዕሎም ቆልዑ አብ ዝነበርሉ እዋን አብ ከምዚ ኩነታት ተሃሪሞም ነይሮም ኮይኖም፡ ብድሕሪኡ አብ ጸቕጢ ዝመልኦም ኩነታት ንሳቶም ከይተረድኦም ነዚ ባህሪ እዚ አብ ልዕሊ ደቆም ከርእይዎ ይኸእሉ።

ምናልባት ንሳቶምውን ንኸምዚ ዝኣመሰሉ ኩነታት ከመይ ገይሮም ብዘይ ጎነጽ ከምዝህ ዝዎም ዘርእይዎም ኣርኣዶታት የብሎምን። አቶም ናይ ቅድም ክብርታት ክቐጽልዎም ዝደልዮውን ክኾኑ ይኸእሉ ምኽንያቱ "እዚ ንኣይ ኣይጎድ ኣንን" ኢሎም ስለዝሓሰቡ። አብ መዳይ ክንክን ቆልዓ፡ ነቶም ኣኸብሮት-ዝመልኦ ትምህርቲ ብዘይ ጎነጻዊ መቐጻዕቲ ክምሃሩ ዝደልዩ ሰባት ዝኾኑ ዝተፈላለዩ ኮርሳትን ኣገልግሎታት ደገፍን ኣለዉ። (አብ ምዕራፍ 4 ርእ ካብ ጎነጽ ትወጻሎም መንገ ድታት)።

! ንሰባት፡ ጎነዝ ንምገዳል ኣድለይቲ ዝኾኑ ማሕበራዊ ለውጥታት መብዛሕትኡ ግዜ ምስ መስርሓት ምምሃር ዝተኣሳሰሩ እዮም። ሓድሓደ ግዜ ናይ ገዛእ ርእሶም ክብርታት ዳግመ-ግምት ክገብሩሎምን ክልውጥዎምን ቅሩብነት የድልዮም።

**ከብርታትን ልምድታትን አብ ሰደት እንታይ አገዳሰነት አለዎም፤**

ከም ደቂ ሰባት መጠን፡ አብ ቊልዕነትና ንቕኑቋ ናይቶም አብ ጥቓና ዘለዉ ሰባት ጥራይ ኣይኮንናን ንምሃር፡ እንታይ ድኣ ከም ናይ መን ጠባይ ክነርኢ ኣለና' ውን እምበር፡ ንኣብነት ደቀንስትዮን ደቅተባ ዕትዮን፡ መንእሲያት ከመ ድማ ኣረጋውያን፡ አብ ውሽጢ ግላዊ ሃዋሁው ወይ አብ ቅድሚ ሰባት። እዚ ምምሃር'ዚ መን ኣንጻር መን ሓይሊ ክጥቀም ከምዝፍቀደሉ ዘጠቓልል እዩ። መብዛሕትኦም ካብቶም ንምሃርም ነገራት አብ ውሽጢ ስድራ ቤትና እዮም። እዚ ምምሃር'ዚ ንሕና ክንሰርሓሉ ከዩድለየና ወይ ከየስተብሃልናሉ ባዕሉ ዘጋጥም መሰርሕ እዩ። እቲ ንእኡ ዝገልጽ ተክኒካዊ ቃል “ምምሕባር” ተባሂሉ ይጽዎዕ።

ልክዕ ከምቲ ቋንቋ ኣዴና ነቶም ሕግታት ሰዋስው ከይተምሃርና ክንዛረብ እንኽእል፡ ብኸምኡ መንገዲ ነቶም ናይ ብሓባር ምንባር ሕግታት ብዘይምምሃር አብ ዓድና “ቅኑዕ” ጠባይ ክነርኢ ንኽእል።

እንተድኣ አብ ካልእ ሃገር ኣለና ኾይንና፡ ነቲ ቋንቋ ከምብሓድኸ ምምሃር ጥራይ ዘይኮነ ዘለና፡ ዋላውን ነቶም ናይ ብሓባር ምንባር ሕግታት እዋን ከምኡ ከምብሓድኸ ክንምሃርም ኣለና። ንኣብነት፡ ንኻልእ ሰብ ከመይ ሰላምታ ይህቦ፡ ንናይ ርክብ ቆጻራ ንዝተሰማማዕከሎም ግዝያት ከመይ ብልክዕ ክኸብሮም ኣለኒ ወይ ሓንቲ ዘይፈልግ ዓለንስ ተይቲ ምስተዛረበኒ እንታይ ማለት እዩ። እንተድኣ ነቶም ሕግታት ናይ ብሓባር ምንባር ዘይፈልጦም ኮይን፡ ንኣይ ምኽንያቱ ከይተረድኣኒ ሰባት ብጌጋ ክርድኡኒ ወይ ክነጽጉኒ ይኸእሉ።

እነ ዋላውን ምቕላሉል ባህሪ ክርኢ እንተደለኹ፡ ስዲ ጠባይ ዘርእየሉ ኣጋጣሚ ክህሉ ይኸእል። እነ ከይፈለጥኩን ከይደለኸዎን ባህሪይ ሕግታት ዝጥሕስ ክኸውን ይኸእል። ስለዚ ኣብ ሓደ ናይ ወጻኢ ሃገር ንመጀመርታኻ ግዜ ምህላው መብዛ ሕትኡ ግዜ ብድሆ እዩ። ግን ሓደ ሰብ ንዘለዎ

ባህሪ፡ ማለት ነቲ ከይተረድኦ ዘጥረዮ ባህሪ ዳግመ ግምት ክገብረሉን ሓደስቲ ባህርያት ከኣ ክፈልጥን ከፍትንን ዕድል ይህብ።

ብመገዲ ትዕዝብትን ምቕዳሕን ብዙሕ ክትምሃር ትኸእል። ንሰደተኛታት አብ ጀርመን ብሓባር ናይ ምንባር ሕግታት አብ ምፍላጥ ንምሕጋዝ፡ ዝተፈላለዩ ደገፋት ኣለዉ። ከብ ብዓል ኮርሳት ቋንቋ፡ ኮርሳት ጽንባረ፡ ሓበሬታ ብዛዕባ መርበባት-ሓበሬታ ወይውን እቲ ማሕበራዊ ኣገልግሎት አብ መንበሪ ኣባይቲ ዝኣመሰሉ። እንተድኣ ዝኹኑ ዘይርጉጽነታት ወይ ስክፍታታት ኣለዉ ኾይኖም፡ ሕቶታት ናይ ምሕታት ዕድል ኣለካ። ካልኣት ሰባት ባህርያትካ ምርዳእ ኣብ ዝሰእንሉ እዋን፡ መብዛሕትኡ ግዜ ንኻልእት ሓገዛት ምሕታት፡ ንኣብነት ሕቶታት ነቶም ካብ ሃገርካ ዝመጹ ግን ኣብ ጀርመን ንገለ እዋን ተቐማጦም ዘለዉ ሰባት ምሕታት፡ ወይ ንጀርመናውያን ኣዕፍኹን መሳርሕትን ምሕታት።

ምፍላጥ እቶም ናይ ብሓባር ምንባር ሕግታት አብ ሓደ ሃገር ብጽቡቕ ንምቕጻል ኣገዳሲ ስጉምቲ እዩ። አብ ተመሳሳሊ እዋን፡ አብ መጀመርታ ዘይልሙዳት ኮይኖም ዝስምዑኻ ሕግታት ወይ ባህርያት ክህልዉ ልዑል ተኸእሎ ኣሎ። አብ ከምዚ ኣጋጣሚ ቲ ባህሪ እንታይ ትርጉም ከምዘለዎ ኣብ ግምት ምእታው ወይ ምሕታት ኣገዳሲ እዩ። እዚ መብዛሕትኡ ግዜ ንሓደ ባህሪ ርዱእን ቅቡልን ከምዝኸውን ይገብር።

! ማሕበራዊ ክብርታትን መሰላትን ምስ መን ኣንጻር መን ጎነጽ ክጥቀም ይፍቀዶ ዝብል 'ውን ምትእስሳራት ኣለዎም። እዚ ማለት፡ ዋላውን ውሱናት ባህርያት ከም ሕጋዊ ክቕጽሩ ዝኸእሉ ኣንተኹኑ፡ ኣብ ጀርመን ግን ሕግታት ይጥሓሱ ከህልዉ ይኸእሉ ዋላውን እቲ ባህሪ መቐጻዕቲ ዘምጽእ ክኸውን ይኸእል። ስለዚ ከይፈለጥካ ከይተፍርሶም ምእንቲ ነቶም ናይ ጀርመን ሕግታትን መሰላትን ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ። ከምኡውን ናይ ገዛእ ርእሰኻ መሰላት ፍሉጣት ኣብ ዝኾንሉ እዋን ንገዛእ ርእሰኻን ንኻልእት ሰባትን ኣብ ምክልኻል ዝቐለለ ይኸውን።

### ኣብነት፦

እንተድኣ ሓደ ሰብ ንኻልእ ሰብ ኣብ ዝዛረበሉ እዋን ኣብ ዓይኑ ዘይጥምቶ ኹይኑ፡ ከም ምልክት ዘይኣኸብሮት ክቕጽር ይኸእል፡ ዋላውን ከም ናይ ትሕትና ምልክት ተሓሲቡ እንተተገብረ።

እንተድኣ ማሕበራዊ ሕግታት “ጌጋ” ኮይኖም ዝሰምዑኻ ኮይኖም፡ እቲ ምኽንያት እቶም ክብርታት ናይታ ሓዳስ ሃገር ካብቶም ኣብ ሃገርካ ዝተማሃርካዮም ክብርታት ዝፍለዩ ስለዝኹኑ ክኸውን ይኸእል። እዚ እም ተወሳኺ ሓሳባት ብዛዕባ ንደቅተባዕትዮ፡ ደቅንስትዮ፡ ቆልዑ፡ ወለዲ ወይውን ኣባላት ናይ ውሱናይ ሃይማኖታዊ ወይ ዓሌታዊ ጉጅለታት ዘለውዎም መሰላት ክህበና ይኸእል።



መብዛሕትኡ ጊዜ ዝተምሃርናዮም ውሱናት ክብርታት ከምዘለዉውን ኣይንፈልጥን ኢና፡ ምኽንያቱ ነዚኣም መብዛሕትኡ ጊዜ ከይተርድኡናን ከየስተብሃልናሎምን ኢና ተማሂርናዮም ዘለና፡ ሓድሓድ ጊዜ ብልክዕ እንታይ ክብርታት ከምዘለዉናውን ኣይንፈልጥን ኢና፡ ምኽንያቱ ንሳቶም ንኣና ንቡርን ባህርያውን ስለዝመስሉና፡ ኣብ ካልእ ሃገር ኣብ ንነብረሉ እዋን፡ ናይ ገዛእ ርእሰኻን ናይታ ሓዳስ ሃገርን ክብርታት ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ፡ ንሓደ ሰብ ብዛዕባ ገዛእ ርእሱን ናይቲ ኻልእን ክብርታት ንክሓሰብ፡ ወይ ሓሳባት ክለዋ ወጥን ከዝትየሎምን ዝሕግዝዎ መብዛሕትኡ ጊዜ እቶም ፍልልዮት እዮም።

### ሕጋዊ መሰረታትን ሕግታትን ኣብ ጀርመን

እቶም መሰረታዊ መሰላት ኣብ ጀርመን ኣብቲ ቅዋም (ዓንቀጻት 1 - 19) ዝሰፈሩ እዮም። ንኣብነት፡ ገለ ካብ ኣገደስቲ መሰላት እዞም ዝስዕቡ እዮም

- \* መሰል ንህይወትን ኣካላዊ ምሉእነትን (ዓንቀጽ 2 (2))፡
- \* ማዕረ መሰላት ንደቅተባዕትዮን ደቀንስትዮን (ዓንቀጽ 3 (2))፡
- \* ምክልኻል ኣንጻር ብመሰረት ጾታ፡ ወለዶ፡ ዘርኢ፡ ቋንቋ፡ ዜግነትን መበቆልን፡ እምነት፡ ሃይማኖታዊ ወይ ፖለቲካዊ ኣረኣጻታት ወይ ስንክልና ዝግበር ኣድልዎ (ዓንቀጽ 3 (3)) ከምኡ ድማ
- \* እቲ መሰል ንናጽነት ናይ እምነት፡ ሕልና ከምኡ ውን ናጽነት ናይ ሃይማኖት፡ ዘረባን ስነ-ሓሳብን (ዓንቀጽ 4፡ ሕጡብ-ጽሑፍ 1)።

እቲ ምሉእ ቅዋም ኣብ ኢንተርነት ኣብ ትሕቲ እዚ ዝስዕብ ክርእይ ይኽእል [www.bundestag.de/grundgesetz](http://www.bundestag.de/grundgesetz) (ብጃንቋ ጀርመን)። ንኣብነት፡ ትርጉም ናይቲ ቅዋም ብጃንቋታት ዓረብ፡ ቻይና፡ እንግሊዝ፡ ፈረንሳይ፡ ጥልያን፡ ፋርስ፡ ፖላንድ፡ ፍራንስ፡ ሰርቢያ፡ ስጳኛን ቱርክን ኣብዚ ዝስዕብ ክርከብ ይኽእል [www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Publikationen/Broschueren/das-grundgesetz.html](http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Publikationen/Broschueren/das-grundgesetz.html). እቲ ጽሑፍ ቅዋም ኣብ ኮርሳት ጽንባራውን ተጠቓሊሉ ኣሎ።

እቲ ገበናዊ ሕጊ (StGB) ኣየኖት ተግባራት ክልኩላት ምዃኖምን ኣብ ቤት-ፍርዲ ከኣ እንታይ መቐጻዕቲ ከምዝውሃቡሎም ይውስን።

እቲ ገበናዊ ሕጊ ኣብቶም ግላዊ ዓንኪላት ንዘለዉ ተግባራትውን ዘጠቓልልዮ፡ እዚ ማለት ኣብ ውሽጢ ስድራቤታት ወይ ፍቕራዊ ዝምድናታት፡ ንኣብነት፡ ወሲባዊ ገበናት።

**"ዓንቀጻት § 177 ናይ ወሲባዊ መጥቓዕቲ፡ ናይ ወሲባዊ ምስግዳድን ዓመጽን (1) ሕጊ ከምዝብሎ፡ ዝኾነ ኣንጻር ናይ ካልእ ሰብ ድሌት ወሲባዊ ተግባራት ዝፍጽም ወይ ከምዝፍጸም ገይሩ ዘሎ ሰብ ወይ ነቲ/ታ ሰብ ብሳልሳይ ኣካል ወሲባዊ ተግባራት ኣብ ልዕሊኡ ክፍጸም ወይ ክተካይድ ወይ ክትጻወር ዘገድድ ዝኾነ ሰብ፡ ናይ ካብ ሽድሽተ ኣዋርሕ ክሳብ ሓምሽተ ዓመታት ፍርዲ ከውሃቦ እዩ።"**

እዚ ናይ ሕገ ስርዓት'ዚ ኣብ ምርዕ-ዋት መጻምዲ 'ውን ዝሰርሕ እዩ። እዚ ማለት ብመትከል ዋላውን ኣብ ሓዳር ክልቲአም እቶም ሰባት ንጾታዊ ርክብ ክሰማምዑ ኣለዎም። ደቅተባዕትዮን ደቀንስ ትዮን ማዕረ እዮም። ጾታዊ ርክብ ወይ ወሲባዊ ተግባራት ኣንጻር ድሌት ናይቲ ካልእ ሰብ ዘፍቅዱ ሕግታት የለውን። እቲ/ታ መጻምዲ ጸቕጢ ክግበረ ላ/ሉ የብሉን። እዚ ሓደ ሰብ ኣብ ናይ ገዛእ ርእሱ ሰብነት ንዘለዎ ርእሱ-ውሳኒ ዝከላኸል እዩ ብእኡ ኣቢሉ ከኣ ነቲ ኣካላውን ኣእምሮኣውን ጥዕና።

ካብ ዓመተ 2016 ኣትሒዙ፡ ወሲባዊ ምስርጣይ/ ምጭናቕ ኣብ ጀርመን ብሕገ ዘቕጽዕዮ። እዚ ንብሓይሲ ምስዓም ወይ ንክም ኣጥባት ወይ መቐመጫ ዝአመሰሉ ሕፍረታት ምትንካፍ ዘጠቓልል እዩ። እንተደኣ ኣንጻር ድሌት እታ/ቲ ሰብ ተገይሮም ከምኡ ድማ “ብወሲባዊ ዕላማ ዝገበረ ኣገባብ” እንተተፈጸሞም። (see §184i StGb)

ከምዚ ዝአመሰሉ ወሲባዊ ምትንኻፋት ሙብዛ ሕትኡ ግዜ ኣብ ከም ጽርግያ ዝአመሰሉ ህዝባዊ ቦታታት የጋጥሙ፡ ግን ኣብ ስራሕውን የጋጥሙ እዮም። እታ/ቲ ብእኡ ትጽሎ ሰብ ካብ ትጽቢታ ወጻኢ ኮይና ትረኽቦ። እቲ በደለኛ ኣብ ልዕሊ እታ ሰብ ቍጽጽርን ሓይልን ከምዘለዎ ከርኢ ይደሊ።

እታ ግዳይ ሙብዛሕትኡ ግዜ ንኸምዚ ዝአመሰሰ ኩነት ከም ኣዝዩ ዘዋርድን ጽዮናን ገይራ ትምኮር።

ንጾታዊ ርክብ ንዮብይቲ (ልዕሊ 18 ዓመታት) ምስ ቆልዑን ጎራዙ/በጽሕታት (ትሕቲ 18 ዓመታት ዝኾኑ) ዝምልከቱ፡ ካልእ ሕጋዊ ዓንቀጻት ኣለዉ። ኣብዚ ጾታዊ ርክብ ምስ ቆልዓ ወይ በጽሒ/ጎርዞ እቲ ቅልዓ ወይ ጎርዞ/በጽሒ ፍቓደኛ ነይሮም ድዮም ኣይነበሩን ብዘየገድሱ ብሕገ ዘቕጽዕ ክኸውን ይኸእል

- \* ወሲባዊ ተግባራት ኣብ ልዕሊ/ምስ ትሕቲ 14 ዘድሚእም ቆልዑ ኩሉግዜ ዘቕጽዕዮ (§ 176 StGB)
- \* ብመገዲት (ንኣብነት ኣዝማድ፡ መምሃራን) ዝግበሩ ወሲባዊ ተግባራት ኩሉግዜ ዘቕጽዑ እዮም ዋላውን ነቶም ክሳብ 16 ዘለዉ ጎራዙ/ በጽሕታት
- \* ወሲባዊ ተግባራት ምስ ክሳብ 18 ዘለዉ ጎራዙ/ በጽሕታት እውን የቕጽዕዮ እንተደኣ እቲ ናይ ጽግዕተኛነት ዝምድና ወሲባዊ ተግባራት ንምፍጻም ተመዝሚዙ

ኣብ ከምዘም ኩነታት እዚአም፡ እቲ ገበናዊ ተግባር “ወሲባዊ ምብላጽ” ይብሃል።

ንቆልዑን ጎራዙን/በጽሕታትን ዝኾኑ ፍሉይት ሕግታት ኣለዉ። ምኽንያቱ ንሳቶም ብቐሊሉ ብዓብይቲ ዝጽለዉ ስለዝኾኑ ወይ ብሰንኪ ጽግዕ ተኛነቶም ጸቕጢ ክግበረሎም ስለዝኸእል። ከምኡ 'ውን እቲ ሕገ ከምዝሓሰበ ቆልዑን ጎራዙን/በጽሕ ታትን መጀመርታ ናይ ገዛእ ርእሱም ድሌታትን ድራትነታትን ኣብ ወሲብነት ንምፍላጥ ከምሃሩ ኣለዎም።

ብዛዕባ መርዓ፡ እቲ ገበናዊ ሕጊ መርዓ ብግዴታ ኣብ ጀርመን ክልኩል ምዃኑ ይእነዝ። ካብዚ ዝተላዕለ፡ "ኣኣንቀጽ § 237 ናይ ግዱድ መርዓ (i) ሕጊ ከምዚ ዝሰዕብ ይብል፡ ዝኾነ ንሓንቲ/ሓደ ሰብ ብሓይሊ ወይ ብምፍርራሕ ንኹት ምርጾ ዘገድድ ሰብ ብናይ ሽድሽተ ኣዋርሕ ክሳብ ሓሙሽተ ዓመታት ማእሰርቲ ክቕጽዕ እዩ። እቲ ተግባር ዘይሕጋዊ ዝኾነን እንተደኣ እቲ ምጥቃም ሓይሊ ወይ ምፍርራሕ ነቲ ዝድለ ዕላማ ከም ኪንቀፍ ዝግብኦ እንተተቐጽሩ እዩ።

እቶም ካልእ ሕገ-ጽሑፋት ናይ § 237 ከምዝ እዝዝዎ ንሓንቲ/ሓደ ሰብ ግዱድ መርዓ ንምክያድ ኢልካ ካብ ጀርመን ናብ ካልእ ቦታ ምውሳድ ብማዕረ ዘቕጽዕ እዩ ከምኡ ድማ እቲ ከምኡ ንምፍጻም ኢልካ ምፍታን ገበናዊ ባይዲ እዩ።

እቲ ምሉእ ገበናዊ ሕጊ ኣብ ኢንተርኔት ኣብዚ ዝሰዕብ ኣሎ፡ ኣብ [www.gesetzeim-internet.de/stgb/index.html](http://www.gesetzeim-internet.de/stgb/index.html) (ብቋንቋ ጀርመን)፡ ከምኡ 'ውን ኣብ [www.gesetze-iminternet.de/englisch\\_stgb/index.html](http://www.gesetze-iminternet.de/englisch_stgb/index.html) (ብቋንቋ እንግሊዝ)።

**ብሂላት ብዛዕባ ጾታዊ ዓመጽ ደቀንስትዮ**

ከሳብ ሎሚ፡ ብዛዕባዚ ኣርእስቲ እዚ ገና ብዙሓት ኣድልዎታት ኣለዉ። ገለኦም ድቅተባዕትዮ፡ ከምኡ'ውን ደቀንስትዮ፡ ጾታዊ ዓመጽ ንዝበጽሖንን ዝሓበራን ደቀንስትዮ ይወቕሱ። መብዛሕትኡ ግዜ ከምዝብሃል፡ እቲ ጓለንስተይቲ ጌጋ ተግባር ኣርእያ እያ ወይ ርእሳ ክትከልኹል ነይርዋ። ደቀንስትዮ ጾታዊ ዓመጽ ኣብ ዝካየደልን እዋን መብዛሕትኡ ግዜ ብፍርሒ ከምዝደርቃ ምርዳእ ኣገዳሲ እዩ። ምቅላስ ነታ ጓለንስተይቲ ናብ ዝለዓለ ሓደጋውን ከቃልዓ ይኸእል'ዩ። “ኣይደልን” ዝብል ቀሊል ቃል ብሕጊ እኹል'ዩ። እንተደኣ ወድተባዕታይ ዓሚጽዋ ጓለንስተይቲ ብፍጹም ኣይትውቀስንዮ! ኣብ ቅድምን ኣብ እዋን ጾታዊ ዓመጽን ዝነበራ ባህሪ፡ ንኣብነት፡ እንታይ ዓይነት ክዳን ለቢሳ ኣላ ወይ ባይና ድያ ብለይቲ ትጉዓዝ ነይራ፡ ኣብቲ ናይ ገበን ጉዳይ ዝኾነ ተራ ዮብሉን። እቲ ገበነኛ እዩ ኩሉግዜ ዝውቀስ!

እቲ ፈጽማይ ኩሉግዜ ዘይፍለጥ ሰብ'ዩ ዝብል ሓሳብ'ውን ጌጋ እዩ። መብዛሕትኦም ጾታዊ ዓመጻት ቡቶም ኣብቲ ቀረባ ውልቃዊ ኣከባቢ ናይታ ጓለንስተይቲ ብዘለዉ ሰባት እዮም ዝፍጸሙ።

ሓንቲ ንሓደ ወድተባዕታይ ከምዝዓመጸ እትኸሰስ ጓለንስተይቲ ኣብ ዕለሊኡ ሕን ክትፈዲ ወይ ክትጎድኦ ስለዝደለየት እያ ዝብል ሓሳብ'ውን ጌጋ እዩ። ብመሰረት ፖሊስ ናይ ሓሶት ክስታት ኣመና ሳሕቲ እዮም። ኣብ ከባቢ 3% ካብ ክሎም ጉዳያት የጋጥሙ። ጾታዊ ዓመጽ ኣብ ብዙህ ኣጋጣሚታት ኣይሕበርን እዩ። ማለት ከባቢ 90% ናይ ክሎም ጉዳያት። እዚ ዘጋጥም ደቀንስትዮ መብዛሕትኡ ግዜ ኣይክእምኑናን እዮም ኢሊን ስለዝፈራሐ ወይ ብዛዕባ'ቲ ተግባር ምዝራብ ስለዘሕፍረን እዩ።

ምንጩ፡ ወካሊ መጽናዕቲ ብቲ ፈደራላዊ ምኒስትሪ ስድራቤታዊ ጉዳያት፡ ኣረጋውያን፡ ደቀንስትዮን መንእሰያትን። [www.bmfsfj.de/blob/84328/0c83aab6e685eeddc01712109bcb02b0/langfassung-studie-frauenteil-eins-data.pdf](http://www.bmfsfj.de/blob/84328/0c83aab6e685eeddc01712109bcb02b0/langfassung-studie-frauenteil-eins-data.pdf)

ካልእ ሲቪላዊ መሰላትን ግዴታታትን ብሓፈሻ ዝግለጽሉ ኣገዳሲ ሕጊ ኣነባብራ እቲ ሲቪላዊ ሕጊ (BGB) እዩ። ንሱ ንሕጋታት ውዕላት ዕድገት ዕዳታት፡ ክራይን ውዕላት ክራይን ወይ ውርሻታት ከምኡውን ካልእ የጠቓልል። ይኹን እምበር፡ ኣብቲ ራብዓይ ክፋል ናይቲ ሲቪላዊ ሕጊ፡ ኣብቲ ስድራቤት ዘለዉ መሰላትን ሓላፍነታትን ተገሊጾም ኣለዉ ብዛዕባ እቶም ኣብ መንጎ ወለድን ደቆምን ከምኡውን ኣብ መንጎ ኣዝማድ ዘለዉ ሕጋዊ ዝምድናታት ከኣ ይዛረቡ።

ንኣብነት፡ እቲ ሲቪላዊ ሕጊ ንመርዓ ዝጥለቡ ኩነታት የቐምጥ ከምኡውን ህሉው መርዓ ኣብ ከመይ ኩነታት ክሰረዝ ከምዝኸእል።

ካብ ሓምሌ 2017 ኣትሒዙ፡ መርዓታት ክወን ዝኾኑ እንተድኣ ክልቲኦም ወገናት ከምርዓዉ ፍቓደኛታት ኮይኖምን ዕድሚኦም ከኣ ብውሑዱ 18 ዓመት እንተኾይኑን ጥራይ እዩ። ንድሮ ዝተፈጸሙ መርዓታት ኣብኡ ከኣ እንተውሓደ እቲ ሓደ ሰብ ኣብ እዋንቲ መርዓ ትሕቲ 18 ዝዕድሚኡ እንተነይሩ፡ እዞም ዝሰዕቡ ሕግታት ተግባራውያን ይኹኑ።

እንተድኣ እንተውሓደ ሓደ ሰብ ኣብ እዋንቲ መርዓ ትሕቲ 16 ዝዕድሚኡ ነይሩ፡ እቲ መርዓ ብቐጽበት ከምዝተሰረዘ ይቐጽጸር። ንነዊሕ እዋን ምርጫታት ኮይኖም ዝጸንሑ መጻምዲ፡ ናይ ምስግጋር ኣገባባት ኣለዉ።

እንተድኣ እንተውሓደ ሓደ ሰብ ኣብ እዋንቲ መርዓ ኣብ መንጎ 16 ከምኡ ድማ 18 ዝዕድሚኡ ዘለዎ መርዓ ኣሎ ኹይኑ፡ ንሱ ከም ንቡር ብናይ ቤት-ፍርዲ ውሳኔ ይሰረዝ። እንተድኣ እዚ ነቶም መጻምዲ ናብ ፍሉይ ሕማቕ ኩነት ዘምርሖም ኮይኑ ወይ እንተድኣ እቲ/ታ ትሕቲ ዕድመ መጻምዲ ኣብቲ እዋን ዕድሚኡ ኣኺሉን ነቲ መርዓ ምቕባሉ ኣረጋጊጹን ሕድገት ክግበር ይኸእል።

ዓንቀጻት § 1314፡ ሕጡቡ-ጽሑፍ 2 ናይ BGB ከምዝእዝዞ ሓደ ግዱድ መርዓ ክውንዘፍ ይኸእል። ነዚ፡ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ጠለብ ክቐርብ ኣለዎ (§ 1317፡ ሕጡቡ-ጽሑፍ 1፡ ምሉእ ሓሳብ 1 ናይ BGB)።

እቲ ምሉእ ሲቪላዊ ሕጊ ኣብ ኢንተርነት ይርከብ፡ ኣብዚ ዝሰዕብ [www.gesetze-im-internet.de/bgb/\(ብቐንቋ ጀርመን\)](http://www.gesetze-im-internet.de/bgb/(ብቐንቋ ጀርመን))፡ ከምኡውን ኣብ [www.gesetze-iminternet.de/englisch\\_bgb/index.html](http://www.gesetze-iminternet.de/englisch_bgb/index.html) (ብቐንቋ እንግሊዝ)።

ናይ ሕጊ ጽሑፋት ንኸትርድኦም ኩሉግዜ ቀለልቲ ኣይኮኑን። እንተድኣ ዝኾኑ ሕቶታት ወይ ዘይንጹር ነታት ኣለዉ ኹይኖም፡ ዝምልከቶም ሰባት ምርካብ ሓጋዚ ክኸውን ይኸእል። ንኣብነት ነቲ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ናይ ሓባር መንበሪ ዝ ወይ ማእከላት ምኽሪ (ኣብ ምዕራፍ 4 ርእ። ካብ ጎጽ ትወጻሎም መንገድታት) ብምርካብ ሕተቶም።



**እቲ ናይ መንግስቲ ናይ በይኒ-መሰል ኣብ ጎነጽ ኣብ ጀርመን**

“ናይ መንግስቲ ናይ በይኒ-መሰል ኣብ ኣይሊ” ኣደ ጠባይ ናይ “ዘመናዊ” ዓይነት ሕብረተሰብ እዩ። እዚ ከኣ ኣንጻር ናይቶም “ልምዳዊ” ዓይነታት ሕብረተሰብ እዩ።

እቲ “ናይ መንግስቲ ናይ በይኒ-መሰል ኣብ ጎነጽ” ጎነጽ ቦቲ መንግስቲ ጥራይ ክካየድ ከምዘለዎን ናቱ ዕላማ ከኣ ንምግታእ ጎነጽ ወይ ካብቲ ናይ በይኒ-መሰል ወጻኢ ንክቐጽዕ ጥራይ ምጂኑን ከረጋግጽ ኣለዎ። ጽሑቕ ብዝበለ ኣገባብ፡ ኣብ ሕብረተሰብ ዘሎ እምነት እዚ ዝሰዕብ ጠባይት ኣለዎ።

- \* ብዘይ ጎነጽ ብሓባር ከንነብር ዝብል ሓሳብ፡
- \* እቲ ናይ መንግስቲ ናይ በይኒ-መሰል ኣብ ጎነጽ ኣደ ትካል'ዩ፡ ንሱ እዚ ዘይጎነጻዊ ኣድሕዳዊ ምንባርዚ ብዝተኻእለ መጠን ንምቕጻል ዘረጋግጽ እዩ (እዚ ኣብ ዘይሰርሓሉ ከኣ፡ ምልክታዊ ብዝኾነ መንገዲ - ብመገዲ መቐጻዕቲ ስርዓት የጽንዕ) ከምኡ ድማ
- \* እቲ እዚ ከምዚ ዓይነት ሕብረተሰብዚ ናብ ጎነጽ ዘለዎ ተኸእሎን ኣድላይነትን እናጎደለ ዝከደሉ መጻኢ ገጹ ዝሰርሕዩ ዝብል ሓባራዊ ሓሳብ።

ኣብ ጀርመን፡ ስለዚ፡ ስጉምታታት ዝውሰዱ ብናይ መንግስቲ ተልእኾ ጥራይ እዩ፡ ከምኡ ድማ ተወሳኺ ጎነጽ ንምግታእ ብዝብል ዕላማ። እዞም ስጉምታታት እዚኦም፡ ከም ብዓል ምጥቃም ፌር (መእሰሪ ሓጺን)፡ ማርማር ዘብል ጥረ-ነገር፡ ኣደን ዘዝቲ ከምኡውን ብረታት ብጽኑዕ ክትትል ይግበረሎም እዩ። ንሳቶም ከም መከላኸሊ ኣንጻር ህሉው ኣደጋ ንህይወት ወይ ኣካላት ሰብነት ከፈራርሑን ኣብ ጥቕሚ ክውዕሉን ኣለዎም። ብተወሳኺ፡ እቶም ስጉምታታት ተመጣጠንትን ቅቡላትን ክኾኑ ኣለዎም።

እዚ ማለት ጎነጽ ኣብ ትሕቲ ሕጊ ብሃይማኖት ወይ “ሃይማኖታዊ” ወይ “ባህላዊ” ልምድታት ምኽኑይ ኣይኮኑን እዮም።

ኣብ ኩነተ ጎነጽ ኣንጻር ቆልዓ ብናቱ ወለዲ፡ እቲ ቤት-ጽሕፈት ድሕነት ቆልዑ ኣብ ክንድ'ቲ መንግስቲ ብምጂን ነቲ ቆልዓ ክከላኸልሉ ኣለዎም። እንተድኣ እቶም ስታፍ ናይቲ ቤት-ጽሕፈት መንእሰያት (ከም እቲ ብቐፅ በዓል መዚ) ጥዑይ ኣመዓባብላ ናይቲ ቆልዓ ኣብቲ ስድራቤት ኣብ ኣደጋ ኣሎ ኢሉ ደምዲሙ፡ ሽዑ ንሳቶም ነቶም ወለዲ ናይ ትምህርቶም ሓገዝ ንክቐበሉ ከገድድዎም ይኸእሉ።

ኣብ ከበድቲ ጉዳያት፡ ንሳቶም ነቲ ቐልዓ ናብ ዕበይቲ ወይ ናብ መሳላጥያ ከሰድዎ ክሕተቱ ይኸእሉ። ኣብ ተመሳሳሊ እዋን፡ እቶም ወለዲ ኣብዚውን ደገፍ ይረኽቡ፡ ብዛዕባ ህይወት ብዘይ-ጎነጽ ዝብሉ ኮርሳት ከምሃሩ፡ ምእንቲ እቲ ቐልዓ ናብታ ስድራቤት ከምለሰ ክኸእል።

### 3. ስለምንታይ እዩ ጎነጽ ዘሎ፤

ጎነጽ ንዝኾነ ሰብ ክጸሉ ይኸእል፡ ንኸልቲኦም ንሰደተኛታትን ደቀባትን ዝኾኑ ደቀንስትዮ፡ ደቅተ ባዕትዮን ቆልዑን። ኣብ ተመሳሳሊ እዋን፡ ነፍስ ወከፍ ሰብ ብመትከል እንተድኣ ውሱናት ኩነታት ኣጋጢሞም ኣንጻር ካልኣት ሰባት ጎነጽ ክጥቀም ይኸእልዮ። ስለምንታይ ጎነጽ ከምዘሎ ንምርዳእ፡ ኣብቲ ማሕበራዊ ኣቃውማ ምርኣይ ኣገዳሲ እዮ።

ብተወሳኺ፡ ናይ ጎነጻዊ ተግባር ምኽንያታት ምስቲ ውልቀሰብ ክህልዉውን ይኸእሉ እዮም፡ ንኣብነት፡ ኣዝዮም ጸቕጢ ዝፈጥሩ ኩነታት ወይ ውሱናት ናይ ኣእምሮ ሕማማት ምፍጻም ጎነጽ ዘተባብዑ እዮም።

#### ማሕበራዊ ኩነታት - ጎነጽን ሓይልን

ጎነጽ፡ ብዝኾነ ዓይነት መልክዑ፡ ምስ ሓይልኻ ምርኣይ ዝተኣሳሰር እዮ። ሓይሊ ወይ ስልጣን ንገዛእ ርእሱ ኣብ መንጎ ሰባት ኣብ ዘለዉ ዝምድናታት የርእኢ። ንኣብነት፡ እንተድኣ ሓደ ሰብ ዝይዳ ገንዘብ፡ ዝይዳ ፍልጠት ወይ ትምህርቲ፡ ዝይዳ ማሕበራዊ ርክባት፡ ኣካላዊ ልዕልና ወይ ዝለዓለ ስልጣን ኣለዎ ኾይኑ በዚ ምኽንያት ከኣ ኣብቲ ሕብረተሰብ ዝይዳ መሰላት ኣለውዎ እንተኾይኖም፡ ሽዑ እዚ ንኸልእ ሰባት ክጸሉን በዚ መንገዲ ከኣ ንናቶም ርእሱ-ምርካብ ክድርቶ ይኸእል።

ብከምዚ መንገዲ እቲ ሰብ ናቱ/ናታ ናይ ገዛእ ርእሱ ረብሓታት ከስገድድ ይኸእል ከምኡ ድማ ካብዚ ዝተላዕለ ነቲ ናይ ሓይሊ ስልጣኑ መሊሱ የሓይሎ። እዚ ኩሉግዜ ምስ ጎነጽ ዝተኣሳሰርዮ ምኽንያቱ ንሱ መሊሱ ንርእሱ-ምርካብ ናይ ካልኣት ሰባት ዝድርት ስለዝኾነ።

#### ቅርጻዊ ጎነጽ

እቲ ምክፍፋል ስልጣን ወይ ሓይሊ ናይ ሓደ ሕብረተሰብ ውሱናት ሕግታት ወይ ቅርጽታት ዝኸተልዮ። እንተድኣ እቲ ሚዛን ሓይሊ ዘይምዕሩይ ኮይኑ፡ ማለት ውሱናት ጉጅለታት ናይ ሰባት መሰሎም ዝገፍፍ እንተኾይኑ፡ ንኣብነት ክሰርሑ ዘይፍቀደሎም ብምዃኑ ገንዘብ ከእትዉ ዘይክእሉ እንተኾይኖም ወይ ናብ ቤት-ትምህርቲ ምኻድ ዘይፍቀደሎም ብምዃኑ ትምህርቲ ክሰእኑ ኸለዉ፡ እዚ ዓይነት ጎነጽ ዘቅርጻዊ ጎነጽ ተግሂሶ ይጽዋዕ። ቅርጻዊ ጎነጽ ብገዛእ ርእሱ ዘይፍትሓውነት እዮ። ግን ንሱ ኣብ ደረጃታት ትካላትን ስድራቤታትን ውን ጎነጽ የተባብዕ።

#### ኣብነት፡

እንተድኣ ደቅተባዕትዮ ኩሉግዜ ክሰርሑ ዝፍቀደሎም ኾይኑ፡ ደቀንስትዮ ከኣ ኣብ ትሕቲ ውሱን ኩነታት ጥራይ ክሰርሑ ዝፍቀደሎን ኮይኑ፡ ሽዑ ገንዘብ ምርካብ ካብኡ ተላዒሉ ከኣ ሓይሊ ዘይምዕሩይ ዝርግሐ ክህልዎ እዮ። እንተድኣ ኣብ ስድራቤታት ደቅተባዕትዮ ጥራይ ገንዘብ ዘእትዉ ኾይኖም፡ ወይ ደቅተባዕትዮ መንግስታዊ ናይ ደገፍ ገንዘብ ዝቐበሉ ኾይኖም፡ ንሳቶም መብዛህትኡ ግዜ ኣብ ፊናንሳት/ገንዘብ ሓይሊ ኣለዎም። ምውናን ገንዘብ መብዛሕትኡ ግዜ ኣገዳሲ እዮ። እዚ ጽዕታዊ ኩነታት ይፈጥር። እቲ ሰብኣይ ብድሕሪኡ ብቲ ገንዘብ እንታይ ከግዛእ ከምዝኸእል ክውስን ይኸእል። በዚ መንገዲ ንሱ ነታ ሰብይቲ ውሱናት ነግራት ንኸትገብር ጸቕጢ ክገብረላ ይኸእል፡ ወይ ዘድልይዎ ኣገደስቲ ነገራት ካብ ምግዛእ ክገትኣ ይኸእል።

! ቅርጻዊ ጎነጽ ስለዚህ አብቲ ዝርግሐ ናይ ሓይሊ ሚዛን ኣብቲ ደረጃ ናይ ሕብረ ተሰብ ዘይምህላው ማለት ክኸውን ይኸእል። ገሊእም ኣባላት ሕብረተሰብ፡ ከም ብዓል ደቀንስትዮ ወይ ኣዋልድ ዝኣመሰሉ፡ መሰላተን እንተድኣ ተጋሂሱ ንገዛእ ርእሱን ንምክልኻል ዝወሓዱ መሰላትን ዕድላትን ኣለዉን። ማዕረ ዝርግሐ ናይ ሓይሊ ዘለዎ ሕብረተሰብ የለን፡ ግን ኣብ ስፍሓት ናይቲ ዘይማዕርነት ዓበይቲ ፍልልያት ኣለዉ። እዞም ፍልልያት እዚእም እናዓበዩ ብዝኸድሉ መጠን፡ እቲ ዝሰዕብ ኣብ መንጎ ሰባት ዘጋጥም ጎነጽ ከኣ ዝዓበየ ይኸውን።

ሓይሊ ብመሰረቱ ኣሉታዊ ኣይኮነን፡ ግን ናይ ሰብ ሓላፍነት ምውሳድ ማለትውን ክኸውን ይኸእል። ሓደ ኣብ ካልእ ሰብ ስልጣን ዘለዎ ሰብ ንእኡ ብሓላፍነት ክጥቀሙ ኣለዎ። ወለዲ ኣብ ደቆም ስልጣን ኣለዎም። እቶም ቆልዑ ኣብእም ዝምርኮሱ እዮም። ወለዲ ነዚ ስልጣንዚ ከም ኣካል ኣተዓባብይኦም ንደቆም ብዝተኸልእለ መጠን እቲ ዝበለጸ ደገፍ ብምሃብ ክጥቀሙ ኣለዎም። እዚ ከኣ ቆልዑ፡ ዓበይቲ ምስኮኑ፡ ንህይ ወቶም ናጻ ኮይኖምን ብግዳማዊ ሓይሊ ከይተጸ ልዉን ክክብርዎ ክኸእሉ ዓሊሙ ክግበር ኣለዎ። ወለዲ ንናይ ደቆም ድሌታት ግብረ መልሲ ዝህቡ ክኾኑ፡ ከም ናጻ ሰባት ክቐጽርዎም፡ ነቶም ቆልዑ ዝተንክፍ ውሳኔ ኣብ ዝህቡሉ እዋን ከኣ ናቶም ርእይቶታት ኣብ ግምት ከእትዉን ኣገዳሲ እዩ። እቲ ስልጣን ብዋጋቶም ቆልዑ ናይ ገዛእ ርእሶም ሓሳባት ጥራይ ንምስግዳድ ወይ ናይ ገዛእ ርእሶም ድሌታት ጥራይ ንምምላእ ነቶም ወለዲ ኣብ ጥቕሚ ክውዕል የብሉን። ሓላፍነታዊ ኣተሓሳስባ ንምጥቃም ገንዘብ ኣብ ኣነባብራውን ዘጠቓልልዮ፡ ኣብዚ መዳይዚ ከኣ፡ እቶም ረብሓታት ናይቶም ቆልዑ እኹል ግምት ክውሃቦም ኣለዎ።

**ትካላዊ ጎነጽ**

ኣብ ውሽጢ ትካላትን ውድባትን፡ መን እንታይ መሰላት ከምዘለዎ ዝውሰኑ ውሱናት ሕግታት ኣለዉ። ኣብዚ እውን፡ በዞም ሕግታት እዚእም ዝውሰን ዘይሚዛናውነት ሓይሊ ኣሎ። ንኣብነት፡ ኣብ መንጎ መምሃራን ወይ ተምሃር፡ ኣብ መንጎ ብተቐጻጸርትን ሰራሕተኛታትን፡ ወይ ኣብ መንጎ ኣመሓደርቲ ኮማዊ መንበሪ ኣባይትን እቶም ነበርትን።

እዞም ሕግታት እዚእም ንሰባት ነቶም ንእእም ኣገደስቲ ዝኾኑ ነገራት ካብ ምግባር ይገትእዎም፡ ከም ብዓል ናይ ገዛእ ርእሶም ምግባር ምድላው ዝኣመሰሉ። ካብዚ ዝተላዕለ ንሳቶም ኣብ ናቶም ርእሶ-ምርካብ ክድረቱ ይኸእሉ። ስለዚ፡ ኣብዚውን ትካላዊ ጎነጽ ይዘረብ እዩ። እቲ ሓይሊ ናይቶም ሰራሕተኛታት ናይቶም መንበሪ ኣባይቲ ብእእም ብዘይግባእ መንገዲ ኣብ ጥቕሚ ክውዕል የብሉን ወይ ንናይ ገዛእ ርእሶም ረብሓታት ኣብ ጥቕሚ ክውዕል የብሉን።

## እንታይ ሓሳባት የም ምክኒት ንጎንጽ ዝኾኑ፤

ውልቀሰባት ነቲ ሚዛን ሓይሊ ኣብ ሕብረተሰብ፡ ኣብ ትካል ወይ ኣብቲ ስድራቤት ክጥቀምሉ ይኸእሉ፡ ንኣብነት ሓይሎም ኣብ ልዕሊ ኣንጻር ጸታታት ወይ ኣብ ዝተፈልዩ ዓሊታት/ብሄራት ንዘሎ ሓይሊ ናይ ዝሓለፈ ርእሶም ተግባራት ጎንጽ ንምምኸናይ ክጥቀምሉ ይኸእሉ፡ ዋላውን እዚ ንውልቃዊ ረብሓታቶም ጥራይ እምበር ነቲ ማሕበረሰብ ዘየገልግል ይኹን። ንሳቶም ንጎንጽም ብምኸ ንያት ሓይሎም ጎንጽ ናይ ምጥቃም መሰል ከምዘለዎም ብምጥቃስ የምኸንይሉ።

እቲ ጽፍሒ ናይ ሓይሊ/ስልጣን መብዛሕትኡ ግዜ ብምትርጓም ሃይማኖታዊ ጽሑፋት ወይ ብዝተፈለሉ ስነ-ሓሳባት ከም ቅኑዕን ዘይቅየርን ኮይኑ ይቐመጥ። ስነ-ሓሳባዊ ጎንጽ ንኸልቲኦም ነቶም ክመርሑ፡ ክውስኑን ከምኡ ድማ ሓይልን ጎንጽን ክጥቀሙን ዘለዎም ላዕለዊ-ጽፍሒ ዘለዎም ሰባትን፡ ከምኡውን “ምክልኻል”፡ “ምቕያር”፡ “ምቀጽጻር”፡ “ምልዋጥ”፡ ምቕዋም ወይውን ምጽናት ዘድልዮም ትሑታት ሰባትን ዘጠቓልል እዩ።

ኣብቲ ስነ-ሓሳብ ብምምርኳስ፡ እቲ ኣብ መንጎ ላዕለዎትን ታሕተዎትን ዘሎ ፍልልይ ኣብ፡ ንኣብነት፡ ጸታ፡ ማለት፡ ኣብ መንጎ ደቅተባዕትዮን ደቀንስትዮን፡ ኣብ መሰረት ሃይማኖታዊ እምነት፡ ወይ ኣብ ሕብረ ጃርባት ወይ ኣብ ዓሊት ዝምርኮስ እዩ። እዚ መገለጺ እዚ ብመሰረቱ ብሃውሪ ዝግበር፡ ምክንያቱ ነፍስ ወከፍ ሰብ ፍሉይ እዩ ኣብ ዝሓለፈ/ርእሳ ከኣ ብዘተኮሩት ዝተፈለሉ ጠባይትን ሓሳባትን ኣለውዎ። እቲ ንእስ-ምምቃል እቶም ኣብ ሓደ ሕብረተሰብ ዘለዉ ሰባት ናብ ዝላዕሉን ዝተሓቱን ጉጅለታት ብመገዲ ሓደ ኣገባብ ከም ምክኒትን ከም ምጥቃም ስልጣንን ሓይልን ኮይኑ የገልግል።

## ሚዛናት ሓይሊ ፍጠር

እቶም ግዳያት ናይዚ ስነ-ሓሳባዊ ጎንጽ ዘመብዘሉ ሕትኡ ግዜ ግብረመልሲ ክህብሎም ዝኸእሉ ውሑዳት ኣማራጺታት ኣለውዎም፡ ምክንያቱ እቶም ኣብ ሕብረተሰብ ሓያላት ዝኾኑ ሰባት ነቶም መሰላትን ሕግታትን ከምዘርብሑዎም ገይሮም ይውስንዎም። ብኸፊል፡ እቶም ግዳያት ባዕሎም ነቲ ኣብ ርእሶም ዝበጸሑ ዘሎ ጎንጽ ሕጋዊ እዩ ዝበል ስነ-ሓሳባዊ እምነት ይቐበልዎ እንተደኣ ኣብ ከምዚ ዝበለ ስነ-ሓሳብ ዘለዎ ኣከባቢ ዓብዮም፡ ከምኡውን ተቃውሞ ኣየርእዩን። እዚ ነቲ ስርዓት ናይ ጎንጽ ከምዝቐጽል ይገብርን የጽንዖን።

ነዚ ስርዓት ዘይንገደን ክልትኣዊ ምክብባርን ሰብኣውነትን ዘረጋግጽ ስርዓት ከኣ ንምቕምን፡ እቲ ኣብ ጽፍሒ ሓይሊ ዘለዉ ሰባት ባዕሎም ሚዛን ሓይሊ ኣብ ደረጃ ሕብረተሰብን ኣብቲ ኣብ መንጎ ሰባት ኣብቲ ስድራቤትን ክደልዩ ኣዘዩ ኣገዳሲ እዩ። ከምዚ ዝበለ ስርዓት ናይ ምክብባርን ሰብኣውነትን ናብ ምስኣን ዕድል ናይ ምውካል ናይ ዝሓለፈ ርእሶኻ ረብሓታት ዘምርሑ ኣይኮነን፡ እንታይ ድኣ ኩሉ ሰብ ብመገዲ ዝርርብን ዘተን ረብሓታቱ ዝሕለወሉ ብሉጽ ዕድል ይህብ፡ እዚ ከኣ ነቲ ስድራቤትን ሕብረተሰብን ብሓፈሻ ክሓይልዮ።

ጎነጽ አንጻር ዝኾነ ክፋል ናይ ሕብረተሰብ፡ ውልቀሰብ ወይ ስድራቤት እሞ ኹእ ጎነጽ ንሓዋሩ ንምጉዳል ዝብል ዕላማ ዘይብሉ ኣብ ዝተናውሐ እዋን ንብምልኡቲ ሕብረተሰብ፡ ትካል ወይ ስድራቤት ዝጎድእዮ። መጽናዕትታት ከምዘመልከትዎ፡ ኣብ መንጎቲ መጠን ጎነጽን ቊጠባዊ ድኽነትን ምትእስሳር ኣሎ። ኣብ ደረጃ ስድራቤት ዝሆሉ ጎነጽ መብዛህትኡ ግዜ እቶም ኣብ ምዕራፍ 1 ዝተገልጹ ሳዕቤናት ነቲ ብእኡ ዝጽሎ ሰብ ኣለዎም። ኣብቲ ስድራቤት ንዘለዉ ዝምድናታት ብዝምልከት፡ ጎነጽ ማለት ኣባላት ስድራቤት ብሓይልን ጭኮናን ዝልለዩ እዮም ማለትዮ። ምክብባር፡ ፍቕርን ደገፍን ክልትኣዊ ክኾኑ ከለዉ ጥራይ እዩ ኪጋጥም ዝኽእል።

## ባህላውን ሃይማኖታውን ጎነጽ

ጎነጽ ብመገዲ ዝቐመሎ ሕግታት ናይ ጠባይን ኣብ ልምድታት፡ ባህላዊ ክብርታት ወይ ሃይማኖት ብዝምርኮሱ ክልከላታትን ዝላ ርእሱ ክገልጽ ይኽእል። ኣብ ኣባታዊ ሕብረተሰባት፡ ማለት፡ ኣብቲ ሰብኣይ ልዕሊ ሰበይቲ ምኽኒ ዝቐጸረ ረሎም ሕብረተሰባት፡ ብፍላይ ንደቀንስትዮ፡ ጽኑዕ ሕግታት ተግባራዊ ይኾኑ። ንኣብነት፡ ደቀንስትዮ እንታይ ክኸደና ከምዘለዉን፡ ናበይ ክኸዳ ከምዘለዉን፡ ወይ እንታይ ማሕበራዊ ውዕላት ክዕቅባ ከምዝኸኸላላ ብጽኑዕ ዝተደረገ እዮን። እቶም ሕግታት ንእኡን ዝላ ርእሱን ካብ ናይ ሓዳርን ዘቤታውን ጎነጽ ካብ ምክልኻል ይገትኡን።

ወሲባዊ መጥቓዕቲ/ምሽጋር ኣብ ብዙሕ መዓልታዊ ኩነታት ይኸሰት



! ከሎም ደቂ ሰባት ኣብ ቅድሚ ሕጊ ማዕረ እዮም። ደቀንስትዮን ቆልዑን ከም ደቅተ ባዕትዮ ሓደ ዓይነት መሰላት ኣለዎም ብዛዕባ ገዛእ ርእሶም ከኣ ክውስኑ ይኽእሉ። ሕግታትን ሃይማኖትን ዝተፈልዩ እዮም።

ኣብ ጀርመን፡ ብሰንኪ ማሕበራዊ ጸቕጢ ሓደጋ የንጸላልወካ እንተልዩ ገዛእ ርእሰኻ ትከላኸለሎም ዕድላት ኣለዉ። ሓበሬታ ብዛዕባ'ቲ ናይ ምክልኻልን ህጹጽ እዋንን ሓገዝ ካብ ማእከላት ምኽሪ ወይ ካብ ፖሊስ ክርከብ ይኽእል። (> ምዕራፍ 4፣ ካብ ጎነጽ ትወጻሎም መንገድታት)

### ናይ ጎነጽ ባህሊ

እንተድኣ እቶም ልምዳዊ ሕግታትን ክልከላታትን ዘይተኸበሮም፡ ሸው እቶም ልምድታት፡ እቶም ባህላዊ ክብርታት ወይ እቲ ሃይማኖት መቐጻዕቲ ይጠልብ። ንኣብነት እዚ፡ ካብቲ ማሕበረሰብ ምግላል፡ ካብ ገዛ ምውጻእ ምኽልኻል፡ ኣእዳው ምቕራጽ ከምኡውን ምቕታል ክኸውን ይኽእል። እዚ መቐጻዕቲ እዚ መብዛሕትኡ ግዜ ቦቲ ስድራቤት ይፍጸም። ሓደ ኣብነት እቲ “ናይ ክብሪ ምቕታል” ዝብሃል እዩ። እዚ ብመሰረት ውዳብ ሕቡራት ሃገራት ኣብ ዓመት ናይ 5,000 ደቀን ስትዮ ህይወት ዘሕልፍ እዩ።

ኣብ ሰባት ንብዙሕ ዓመታት ወይ ዓሰርተታት ዓመታት ኩናት ወይ ኩናት ሓድሕድ ዘሕለፍሉ ሃገራት ወይ ዞባታት፡ ጎነጽ ሓደ “ንቡር” ክፋል ናይ መዓልታዊ ህይወቶም ገደሮም ክወስድዎ ይኽእሉ።

እዚ መቐጻዕቲ እዚ ተወሳኺ ጎነጽ ንምግታእ ዝብል ዕላማ ዘለዎ ኣይኮነን፡ እንታይ ድኣ ብመገዲ ጭካነ እቶም ሕግታት ከምዘኸበሩ ንምርግጋጽ እዩ። ኣብ ኣባታዊ ሕበረተሰባት፡ እቶም ናይ ደቀን ስትዮ ሕግታት ጥራይ ኣይኮኑን ዝይዳ ጽኑዓት፡ እንታይ ድኣ እቲ ሕጊ ብምፍራስካ ዝውሃብ መቐጻ ዕቲውን ዝይዳ ንደቀንስትዮ ዝጸሉ እዩ።

ሸው ቆልዑ ኣብ ሓደ “ናይ ጎነጽ ባህሊ” ይዓብዩ፡ ግጭታት ንምፍታሕን ረብሓታቶም ንምስግዳድን ከኣ ጎነጽ ከም ንቡር ኣገባብ ይጥቀምሉ። ዘይጎ ነጻዊ ኣገባባት ናይ ኣፈታትሓ ግጭታት፡ ንኣብነት ብመገዲ ዘተ ወይ መንጎኻት፡ ደጊምካ ክምሃሩ ኣለዎም።

ኣብ ተመሳሳሊ ንእዋን፡ እዞም ሕግታት እዚኦም መቐጻዕቲ ንምክያድን ሓይሊ ንምጥቃምን ማሕበራዊ ግዴታነት ዝፈጥሩ እዮም። እንተድኣ ሓደ ሰብ ነቲ መቐጻዕቲ ንምፍጻም ኣብዩ፡ መቐጻዕቲ ክገጥም ይኽእል። ወይ እንተውሓደ ከም ምጉዳል ኣኸብሮት ወይ ማሕበራዊ ምግላል ዝኣመሰሉ ማሕበራዊ ሳዕቤናት።

## ስነ-አእምሮአዊ ጠንቅታት ናይ ጎንጻዊ ባህሪ

ንውልቀሱ ብዝምልከት፡ ዋላውን ዓቢ ናይ አእምሮ ጸቕጢ ወይ ናይ አእምሮ ሕማም ምኽንያት ናይ ተጻብኦ ወይ ጎንጻዊ ባህሪ ክኸውን ይኸእል።

አእምሮአዊ ጸቕጢ ብምኽንያት ሕሉፍ ተመክሮታት ክኸውን ይኸእል። ንኣብነት ዘሕለፍካዮ ጎንጻ ወይ ንህይወት ዝፈታተኑ ኩነታት ካብ ኩናት፡ ጽልእን ሕማቕ ኣተሓሕዝን ወይ ካብ ሓደ ቦታ ምህዳም። እዚአም ናብ ድቃስ ምስእን፡ ሕማም ርእሲ ወይ ናይ ኩብዳ ቃንዛ ወይ ናብ ምውሳኽ ቁጥፐ ከምኡ ድማ ተጻብኦ ምዃን ከምርሑ ይኸእሉ። ሓድሓደ ጊዜ እዚአም ናብ ልዑል ኣወሳስዳ ኣልኮላዊ መስተ ወይ ካልእ ሓሸሻትውን የምርሑ።

ናይ ሓደ ሰብ ህሉው ኩነታት፡ ንኣብነት ነዊሕ ናይ ትጽቢት ጊዜ ወይ ኣብቲ ናይ ዕቕዓን መስርሕ ርግጽነት ዘይምህላው፡ ፍርሒ ናይ ምንጻግ ኣብቲ ውሳኔ ዕቕዓን፡ ዘይተርፍ ምጥራዝ፡ ምንጻግ ጥርፍፈ ስድራቤት፡ ፍርሒ ንናይቲ ስድራቤት ህይወት ኣብቲ መበቆል ሃገርካ፡ ኣብቲ መንበሪ ኣባይቲ ዘጋጥሙ ግጭታት ወይ ብመገዲ ናይ ኣድልዎ ዘርእን ምንጻግን ኣብ ህዝባዊ ቦታ፡ እዞም ክሎም ማለት ናብ ምጥፋእ ቊጽጽርን ጎንጻ ተግባር ክትፍጽም ድሉው ናብ ምዃንን ከምርሑ ዝኸእል ዓቢ ስነ-አእምሮአዊ ጸቕጢ እዮም። እዚ ዓይነት ጎንጻዊ ብስታትስቲክስ ኣዝዮ ትሑት እዩ፡ ግን ኣብ ፍሉይ ኣጋጣሚታት ክኸሰት ይኸእል።

ኣብዞም ከበድቲ ኩነታት እዚአም፡ ብዛዕብኡ ንሓደ እሙን ሰብ ምዝራብ መብዛሕትኡ ጊዜ ሓጋዚ እዩ። እቶም ኣብ ሓደ ሓባራዊ መንበሪ ኣባይቲ ወይ ኣብ ማእከል ምኽሪ ዘለዉ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት (ኣድራሻታት ርክብ ርእ) እውን ናፍታ ክህቡ ዝኸእል ዝርርብ ይህቡኹ።

### አእምሮአዊ ሕማም

ውሱናት ሕማማት ኣእምሮውን ንሓደ ሰብ ኣብ ናይ ኣብ መንጎ ሰባት ዘለዉ ዝምድናታት ጎንጻ ንኸጥቀም ጠንቂ ክኸንዎ ይኸእሉ።

ናይ አእምሮ ሕማማት ብፍላይ ብርቱዓት ናይ ባህርን ሰብኣዊ መንነትን ሕማማት እዮም፡ ማለት ኣብ ምሕሳብ፡ ምስግዕ፡ ምግንዛብን ምደባ እቲ ኣክባብን ወይ ምስ ካልእ ሰባት ኣብ ዘለዎም ርክባትን። እዞም ናይ ባህሪ ሕማማት እዚአም ነቲ ዝተተንከፈ ሰብ ወይ ንኸልእ ሰባት ጸገማት ይፈጥሩሎም። እዚ ማለት እቲ ብሕማም ኣእምሮ ዝሰቕ ዘሎ ሰብ ብፍላጥ ንሓሳባቱ፡ ስምዒታቱ ወይ ግብረ መልስታቱ ክቆጻጸር ወይ ክቕይር ኣይክእልንዩ።

ብዙሓት ዝተፈላለዩ ሕማማት ኣእምሮ ኣለዉ። እቶም ኣሰማት ናይ ሕማማት ኣእምሮን ምልክታትን ኣብቲ ናይ ICD-10 ("International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ኣህጉራዊ ስታትስቲካዊ ምደባ ናይ ሕማማትን ምስኡ ዝተኣሳሰሩ ጸገማት ጥዕናን)") ዝርዝር ሕማም ተገቢጾም ኣለዉ።

ካብቶም ብዙሓት ዝተፈላለዩ ሕማማት ኣእምሮ፡ ነቲ ተኸእሎ ናይ ጎነጽ ከምዝውሰኽ ዝገብሩ ክልተ ዓይነታት "ሕማማት ሰብኣዊ መንነት" ዝብሃሉ ኣለዉ። እቲ ቀዳማይ " emotional ናይ ዘይርጉእ ስምዒት ሕማም ሰብኣዊ መንነት እዩ"። ብኸምዚ ዓይነት ናይ ሰብኣዊ መንነት ሕማም ዝሰባዮ ጽሑባት ሰባት ኣብ ናይ መንጎ ሰባት ንርክባት ንዘለዉ ኣህለኸቲ ኩነታት ኣዝዮም ተነቀፍቲ እዮም፡ ኣብ ከም ብዓል ግጭታት፡ ንጽገታት ወይ ጓሂታት ወይ እቲ ኣገላልጻ ትጽቢታት ዝኣመሰሉ።

ንሳቶም ኣዝዮም ቀልጢፎም ዝጥቅዑ ዘለዉ ወይ ዝረበሹ ኮይኑ ይስምዖም ከምኡ ድማ ብውሽጦም ወጥሪ ዘለዎም እዮም። ከም ውጽኢቱ፡ ንሳቶም ሙብዛሕትኡ ግዜ ንኸምዚ ዝኣመሰሉ ኩነታት ብጸርፍታት፡ ካብ ቍጽጽር ወጻኢ ዝኾነ ሕርቃን ወይ ተጽብኡ ናብ ካልእት ግብረመልሲ ንይህብዎ፡ ወይ ብርእሱምቑንጽብን ምግላልን። ብሓፊሻ፡ ናይቲ ሰብ ስምዒታት ክትቆጻጸርም ዘይትኽእል።

ተቐያየርትን ዘይርጉኣትን እዮም፡ ምስ ካልእ ሰባት ዝቐጽሉ ዝምድናታትን ርክባትን ምፍጣር ከኣ ከቢድ ይገብርዎ። እቲ ውሽጣዊ ወጥሪ ኣመና ከቢድ ብምኻት እቶም ብእኡ ዝጽለዉ ሰባት ፍፍታ ክስምዖም ኢሎም ከሳብ ነብሶም ምጉዳእ ይበጽሑ። እቲ ሕማም ነቶም ብእኡ ዝተተንከፉ ሰባት ብዛዕባ ርእሱቕትሉት ከምዝሓሰቡ ወይ ከምዝፍጽምዎ ክገብሮም ይኸእል።

እቲ ምስ ጎነጽ ዝተኣሳሰር ካልኣይ ዓቢ ዓይነት ሕማም ሰብኣዊ መንነት "ጸረ-ማሕበራዊ ሕማም ሰብኣዊ መንነት" ተባሂሉ ይጽዋዕ። ሓደ ዓቢ ጠባይ ናይዚ ሕማምዚ እቶም ዝተተምከፉ ሰባት ተጻባሊ ባህሪ ዘርእዩ ምኻኖም እዩ ከምኡውን ዝንባለ ናይ ጎነጽ ኣለዎም፡ ምክንያቱ ንእኡም ናይ ዝህሉ ርእሶም ብልጫ ኣብ ልዕሊ ኻልኣት ናይ ብሓቂ ኣገዳሲ እዩ ከምኡ ድማ ንሳቶም ብዛዕባ ሳዕብናት ናይ ተግባራቶም ኣንጻር ካልእ ሰባት ተገዳስነት ዩብሎምን ወይ ኣብ ካልእት ሰባት

ነፍስ ወከፍ ሰብ ናብ ዘይጎነጻዊ ሕብረተሰብ ኣበርክቶ ክገብር ይኸእልዮ





ተደናጋጽነት የብሎምን። ንሳቸውም ንክልል ሰባት ንናይ ገዛሉ ርዕሶም ረብሐ ይጥቀሙሎም። እቶም ብእኡ ዝተተንከፉ ሙብዛሕትኡ ግዜ በደል ናይ ምፍጻም ዝንባላ ዘለዎም ሰባት ይኹን ምኽንያቱ ብዛዕባ ምእዛዝ ሕግታት ወይ ማሕበራዊ ሕግታት ስለዘይግድሶም። ኣብ ሰብኣዊ መንገቶም፡ ከምዚ ዝኣመሰሉ ሰባት ኩሉግዜ ብቐሊሉ ዝሓርቁን ህወካትን እዮም።

ካልእ ንጎጆ ከተባብዕ ዝኸለል ናይ ኣእምሮ ሕማም “ተሰብሎ ምዕማጽ ቆልዓ” እዩ። እቲ “ተሰብሎ ምዕማጽ ቆልዓ” ከም “ሕማም ወሲባዊ ምርጫ” እዩ ዝምደብ። እቶም ዝተተንከፉ ሰባት ናብ ቆልዑ (ቅድሚታ ብጽሕፍ) ወሲባዊ ስሕብት ኣለዎም። እዚ ማለት ንሳቸውም ምስ ቆልዑ ወሲባዊ ንጥፊታት ከካይዱ ዓቢ ድሌት ኣለዎም። ይኹን እምበር፡ እዞም ነገራት እዚኣም ኣብ ጀርመን ብሕጊ ዝተኸልከሉ እዮም፡ ምእንቲ ንምክልኻል ቆልዑ ተባሂሉ (ቅዋምን ገበናዊ ሕግታትን ርእ)። እዚ ማለት እቶም ዝተተንከፉ ሰባት ንወሲባዊ ድሌታቶም ከማልኡ ኣይክእሉን እዮም። ኣብ ገለ ኣጋጣሚታት፡ እቶም ዝተተንከፉ ሰባት ነዞም ድሌታት እዚኣም ክቆጻጸርዎም ኮነ ክዓብጥዎም ኣይክእሉን፡ ኣንጻር ቆልዑ ከኣ ወሲባዊ ጎጆ የርእዩ።

ሕማም ኣእምሮ ብፍወሳ ሕማም ኣእምሮ ክፍወስ ይኸእልዮ (ኣብ ምዕራፍ 4 ርእ። ካብ ጎጆ ትወጻሎም መንገድታት) ከምኡውን ካልእ ስጉም ትታት። ኣብቲ ኩነተ “ተሰብሎ ምዕማጽ ቆልዓ”፡ ፈውሲ የለን፡ ግን ፍወሳ ሕማም ኣእምሮ ብፍላይ ወሲባዊ መጥቃዕቲ ኣብ ልዕሊ ቆልዑ ንምግታእን ምስኡ ትነብረሎም መንገድታት ኣብ ምርካብን ኣገዳሲ እዩ።

### **ሳዕቤናት ነቲ ፈጻሚ – ጎጆ ዝጥቀሙ ሰባት ናይ ምሕማም ተኸእሎ ኣለዎምዶ!**

ሓደ ኣእምሮኣዊ ሕማም፡ ኣብ ገለ ኣጋጣሚታት፡ ጠንቁ ጎጆ ጥራይ ዘይኮነ፡ ሳዕቤን ናቱውን ከኸውን ይኸእል።

ንኣብነት፡ ኮነ ኢሎም ጎጆ ዝፈጸሙ ወትሃደራት ወይ ኣባላት ወይ ጉጅሶታት ግብረሽብራ ዘይፍትሓ ውነት ናይ ተግባራቶም ኣብ ዝርድኦም እዋን ሓደ ውሽጣዊ ስነ-ኣእምሮኣዊ ተገራጫውነት ከማዕብሉ ይኸእሉ። ልዑል ዘጨንቐ ናይ ጣዕሳ ወይ ሕፍረት ስምዒታት ከምዕብሉን ክቐልቀሉን ይኸእሉ። እዚ ናብ ከም ብዓል ስንባደ ወይ ጭንቀት ዝኣመሰለ ሕማም ኣእምሮ ከምርሕ ይኸእል።

እንተድኣ ጎጆ ብኣባላት ስድራቢት፡ ሙብዛሕትኡ ግዜ ብኣባታት ወይ ኣሕዋት፡ ከም መቐጻዕቲ ንምግሃስ ባህላዊ ወይ ሃይማኖታዊ ሕግታት ተባሂሉ ተፈጻሙ፡ ሽዑ እቲ እምነት ኣብ ሕጋውነት ናይቲ ተግባር ንእኣም ካብ ስምዒታት ናይ ጣዕሳን ካብ ሕማም ኣእምሮን “ይከላኸለሎም” እዩ። ግን ዋላውን ኣብዞም ኣጋጣሚታት እዚኣም፡ እቲ ምግንዛብ ናይቲ ዘይፍትሓውነት ናብ ከበድቲ ስነ-ኣእምሮኣዊ ሳዕቤናት ከምርሕ ይኸእል።

# 4. ካብ ጎነጽ ትወጻሎም መንገድታት

## ብዛዕባ ጎነጽ እንታይ ክገብር ይኽእል፤

### እኹብሮት ኣርኢ

ነፍስ ወከፍ ሰብ መሰል ናይ ህይወት ብዘይ ጎነጽ ኣለዎ። ጎነጽ ኣብ ሓዳርን ኣብቲ ስድራቤትን ንምንካይ፡ መጀመርታ ሰባት ንናይ ዝሓር ርእሶም ባህሪ ብርእሱ-ነቐፌታዊ መንገዲ ዳግመ ግምት ክገብርሉ ኣገዳሲ እዩ።

ንኣብነት፡ እዞም ዝስዕቡ ሕቶታት ኣብ ሓዳር ክሕግዙ ይኽእሉ እዮም። ኣነ፡ ከም ሰብኣይ መጠን፡ ንመጻምድተይ ቀይዲ ይገብረላ ድዮ፤ ንኣኣ ካብ ናተይ ዝውሓዱ መሰላት ዘፍቅደላ መዳያት ኣለዉ ድዮም፤ ንመጻምድተይ ዝገፍዓሉ፡ ዝሃርመሉ ወይ ከኣ መሰላታ ዝግህሰሉ ኩነታት ኣሎ ድዮ፤ ዋላውን ንጎ ከይደለየት ምስ መጻምድተይ ጻታዊ ርክብ ይገብር ድዮ፤ ከምኡ እንተኾይኑ፡ ስለምንታይ ከምኡ ይገብር፤ ንኣኣ ብእኹብሮትን ብዘይጎነጻዊ መንገድን ንኽሕዛ እንታይ የድልየኒ ወይ እንታይ ክገብር ይኽእል፤

ናብ ልዕሊ ቆልዑ ተርእዮ ባህሪ ብዝምልከት፡ ገለ ሕቶታት ኣገደስቲ ክኾኑ ይኽእሉ ከም፡

ናይ ቆልዑተይ መሰል ትምህርቲ ብዘይጎነጽ የኹብር ድዮ፤ ንናይ ግጭት ኩነታት ብኸመይ ይፈትሖም፡ ነቲ መፍትሒ ባዕሊይ ድዮ ዝውስኖን ዘተግብሮን፡ ወይ ንትምህርታትን ድሌታትን ናይ ቆልዑተይ ግብረመልሲ ንምሃብ ቁሩብ ድዮ፤ ንቐልዑተይ ዝሃርመሉ፡ ዝገፍዓሉ ወይ ዝቐጽዓሉ ኩነታት ኣለው ድዮም፤ ከምኡ እንተኾይኑ፡ ስለምንታይ ከምኡ ይገብር፤ ንቐልዑተይ ብእኹብሮት ንምሓዝ እንታይ የድልየኒ ወይ እንታይ ክገብር ይኽእል፤

ናይ ዝሓር ርእሶኻ ባህሪ ክትቅይር ንኸትክእል፡ ሞያዊ ደገፍ ኣለዉ ሓገዝቲ ከኣ ክኾኑ ይኽእሉ (ኣብ ታሕቲ ርክ)።

### እኹብሮት ጥላብ

ጎነጽ፡ ከምቲ ኣብ ምዕራፋት 2ን 3ን ዝተገልጹ፡ ኣብ ክብርታትን ቅቡላት ልምድታትን ኣብቲ ማሕበረሰብ ወይ ኣብ ሕብረተሰብ ብዝዝውተሩ ዝምድናታት ሓይልን እዩ ዝምርኮስ። እዚኡም ነቲ ተጠቓምነት ጎነጽ ኣንጻር ደቀንስትዮን ቆልዑን የተባብዑ። እዚ ማለት እቲ ምንካይ ጎነጽ ኣብዚ 'ውን ክጅምር ኣለዎ።

ኣነ ከም ውልቀሰብ ወይ ከም ሰብኣይ እንታይ ክገብር ይኽእል፤ ሓደ ዓቢ ኣበርክቶ ዝብሃል ፍቕራዊ ዝምድናኻ ብዘይጎነጽን ኣብ ማዕርነት ምስ መጻምድኻ ዝተምርኮስን ኣገባብ ክመሃደር ከሎ እዩ። እዚ ዓቢ ናይ ኣርኣዶ ጽልዎ ንደቕኻ ኣለዎ ከምኡ ድማ ነቲ ማሕበራዊ ኣክባቢ ኣብ ምድንፋ ዕውን ይሕግዝ። ተኸእሎታት ፍርሕታትን ስክፍ ታታትን ብዛዕባ ሓደ ሰብኣይ ነቲ ናይ “ርእሲ ናይታ ስድራ” ዝብል ተርኡ ኣብ ዝገደራሉ እዋን እንታይ የጋጥም እቲ ሰብኣይ ብፍላጥ ከምኡ ክገብርን ንተርኡ ብዕላማ ክገድፍን ኣብ ዝወሰነሉ እዋን ክእለዩ ይኽእሉ። ብተወሳኺ፡ ንሱ ሓደ ኣገዳስን ውጽኢታውን ኣበርክቶ እዩ፡ ከምኡውን ኣብ ማሕበራዊ ኣክባቢ፡ ስለዚ ንኣብነት ኣብቲ ስድራቤት፡ ኣብቲ ዓንኬል ናይ ኣዕሩኽ፡ ኣብ ስራሕ ወይ ኣብቲ ኮማዊ መንበሪ ኣባይቲ፡ ንዘይጎነ ጻውን ናይ እኹብሮትን ኣተሓሕዝ ናይ ደቀንስትዮን ቆልዑን።

**አብነታት፦**

እንተድኣ ሓደ ሰብ ብዘቆናጽብ ወይ ዘዋርድ መንገዲ ብዛኣባ ደቀንስትዮ ዝዛረብ ኮይኑ፡ ንሰኻ ሱቕ ክትብል የብልካን። ሰባት ንኻልእ ሰባት ኣኹብሮት ዝመልአ ኣገላልጻ ወይ ኣጸዋውዓ ብምጥ ቃምን ብኣኹብሮት ብምሓዝን ክብሪ ክህብዎም ከምዘለዎም ብንጹር ክግለጽ ኣለዎ ስለዚ ሰባት ነዘም ኣገላልጻታት እዚኣም ኣይከካፍልዎም ን እዮም።

ሓደ ወድተባዕታይ ንሓንቲ ጓለንስተይቲ ብዘዋርድ ኣገባብ ክሕዝ ወይ ዘቆናጽብ ዘረባታት ክዛረብ ከሎ ኣብ ትዕዘበሉ ኩነት፡ ሱቕ ኢልካ ዘይምሕላፍ ኣገዳሲ እዩ። እቲ ከምዚ ዝገብር ወድተባዕታይ ብዛዕባ ኣኹብሮት ዝገደሎ ባህርያቱ ኣብቲ ኩነት ከምዘፈልጥ ክግበርን ኣኹብሮት ዝመልአ ርክባት ክገብር ክተባባዕን ኣለዎ።

**አባይ ክሕግዝ ይኽእል፤**

**ሓገዝ ኣብ ህጹጽ ኩነት**

ከቢድ ጎነጽ ኣብ ዘጋጥምሉ ኩነታት፡ ናብ ፖሊስ ክይከፈልካ ብዘበ ብምድዋል ክጽውዑ ይኽእሉ። እቶም ፖሊስ ነቲ ዝተተንከፈ ሰብ ንምክልኻል ብኡ ንብኡ ክመጹ ይሕተቱ። ኣብ ገበናዊ በደል፡ ፖሊስ ሓደ ጥርዓን ክእትዉ ኣለዎም።

ዘቤታዊ ጎነጽ ኣብ ዘጋጥመሉ እዋን፡ እቶም ፖሊስ ነቲ ፈጻማይ ጎነጽ ካብቲ ናይ ሓባር መንበሪ ኣፓርታማ ክሳብ 14 መዓልታት ከምዝ ባረር ክገብሩ ይኽእሉ። እቶም ፖሊስ ነቲ ጎነጻኛ ሰብ ምእንቲ ሕጊ ከሰገድዱ ኢሎምውን ንግዚኡ ክኣስርዎ ይኽእሉ።

ፖሊስ ኣብ ጀርመን ፍቓድ/መሰል ናይ መንግስቲ ናይ በይኒ-መሰል ኣብ ጎነጽ ኣለዎም። ደቅተባዕ ትዮን ደቀንስትዮን መኮንናት ፖሊስ ንኸም ብዓል ናይ ካልኣት ድሕነት ንምሕላው ኢልካ ኣብ ትሕቲ ምፍርራሕ ንዘሎ ንሰብ ምእሳር፡ ወይ ነቲ ሰብ ባዕሉ ምእሳር፡ ዝኣመሰለ ሓይሊ ዝጥቀሙ ሕጊ ከምዘጠልቦ ጥራይ እዩ። ደቅተባዕትዮን ደቀንስ ትዮን መኮንናት ፖሊስ ብሃውራ ስጉምቲ ክወሰዱ ኣይፍቀደሎምን እዩ። ዝኮነ ዓይነት ምውራድ ወይ ምስቓይ ኣብ እዋን መርመራ ወይ ኣብ እዋን ማእሰርቲ ብጽኑዕ ዝተኸልከለ እዩ።

ኣብ ገለ ኣጋጣሚታት ናይ ጎነጽ፡ ንኣብነት፡ እንተድኣ እቲ ፈጻማይ ነቲ ግዳይ ቀረብኡ ዝኾነ ሰብ ኮይኑ ወይ እንተድኣ ጽግዕተኛነት ኣሎ ኹይኑ፡ እቲ ግዳይ ንፖሊስ ክረኽበም (ኣብ ፈለማ ) ኮነ ክሕብር ኣይደልንዮ። ወይ ንሱ/ሳ ከምኡ ክገብር እንተኾይኑ ርግጸና ኣይኮነን። እቲ እንኮ ውሳኔ ናይ ጥርዓን ክቐርብ ኣለዎ ድዮ የብሉን ወይ መእስ ክቐርብ ኣለዎ ቦቲ ግዳይ እዩ ዝውሰን። ወይ እቲ ፈጻማይ፡ እንተድኣ ንሱ/ሳ ንገዛእ ርእሱ ናብ ፖሊስ ሓበሩ፡ ምእንቲ ድሒሩ ዝመጽእ ክሲ ከወግድን ከምኡ ድማ ተኸእሎ ምንካይ ናይቲ ፍርዲ ክህልዎን።

## አገልግሎታት ምኽሪ

አብ ርእሰት ምቕራብ ገበናዊ ጥርግን ወይ ምጽዋዕ ፖሊሲ፡ ብዙሓት ተኸእሎታት ናይ ምኽሪ ኣለዉ።

ምኽሪ ማለት ምስ ክኢላ ምዝርራብ ማለትዮ፡ ንኣብነት ማሕበራዊ ስነ-ምምህርናዊ ወይ ስነ-ኣእምሮአዊ ክኢላ ብዛዕባ ናይ ገዛእ ርእሰኻ ኩነት ምዝርራብን ብሓባር ኮይንካ ዕድላት ናይ ዝበለጸ ስጉምቲ ምድላይን ማልትዮ። እቲ ናይ ምኽሪ ቃለመጠይቕ ብዛዕባ ግምገማ ናይቲ ሓገዝ ዝደሊ ዘሎ ሰብ ወይ ጠባዩ ኣይኮነን፡ ከምኡውን ብዛዕባ መርመራ ኣይኮነን፡ እንታይ ድኣ እቲ ሓገዝ ዝደሊ ዘሎ ሰብ ንሱ/ንሳ ከምዘለዎ ቅቡል ይኸውን። እቲ ሓገዝ ዝደሊ ዘሎ ሰብ ንሱ/ሳ ኣብቲ ዝርርዝብ እንታይ ክልዓል ከምዝደልን ዘይደልን እውን ይውስን። እቲ ውሳኔ ናይ ከመይ ገይርካ ድሕርቲ ምኽሪ ንኣተሓሕዛ እቲ ጉዳይ ትቕጽል ቦቲ ንሓገዝ ዝደሊ ዘሎ ሰብ ጥራይ እዩ ዝውስን።

እቲ ኣማኻሪ ብምስጢራውነት ዝግዛእዮ፡ እዚ ማለት ንሱ/ሳ ነቲ ምስ ካልኣት ዝተዘራረቦ ንኻልእ ሰብ ከካፍል ኣይክእልንዮ። ምስጢራውነት ዘይክበረሉ ሓደ ኩነት እቲ ኣማኻሪ እቲ ጥዕና ወይ ድሕነት ናይ ሓደ ቆልዓ ኣብ ስግእተ-ሓደጋ ኣሎ ኢሉ እንተወሲኑ ወይ ኣብ ህይወት ናይቲ ሓገዝ ዝደሊ ዘሎ ሰብ ወይ ካልእ ሰብ ዘይተርፍ ሓደጋ ኣሎ ኢሉ እንተወሲኑ እዩ። እንተድኣ ንስኻ ኣብዚ ዘይርግጽኻ ኮይንካ፡ ኣብ ምጅማር ናይ ምኽሪ ርክብ ነቲ ኣማኻሪ ብዛዕባ እቶም ምስጢራውነት ግብራዊ ዘይኮነሎም ኣጋጣሚታት ሕተቶ።

ሙብዛሕትአም ናይ ምኽሪ ኣገልግሎታት ብናጻ እዮም። ብዙሓት ናይ ትርጉም ኣገልግሎት ይህቡ።

ንግዳያት ጎነጽ ከምኡውን ንጎነጻኛታት ሰባት፡ ኣብ ጀርመን ዝተፈላለዩ ክኢላዊ ኣገልግሎታት ምኽሪ ኣለዉ። ኣብቲ ኣውራጃ ወይ ትነብረሉ ቦታ ብምምርኻስ፡ ንኣብነት ኣብያተ-ጽሕፈት ምኽሪ ወይ ኣገልግሎታት ምኽሪ ብተለፎን (ዝርዝራት ሓበሬታ ርክብ ርክ)። እዞም ኣገልግሎታት ምኽሪ እዚአም ብንጎነጽ ዝተቐልዑ ሰባት ወይ ጎነጽ ንምፍጻም ኣብ ትሕቲ ጸቕጢ ዘለዉ፡ ንኣብነት፡ ንምምላስ ናይ ስድራቤት ክብሪ፡ እውን ኣብ ጥቕሚ ከውዕሉ ይኸእሉ። ኣዕሩኽ ወይ ኣዝማድ ንሓደ ብጎነጽ ዝትንክፍ ሰብ ወይ ጎነጻኛ ዝኾነ ሰብ ከመይ ገይሮም ክሕግዙ ከምዝኸእሉውን ምኽሪ ክደልዩ ይኸእሉ።

ገሊኡ ምኽሪ ብፍላይ ንደወንስትዮ ወይ ብፍላይ ንደቅተባዕትዮ ደገፍ ዝህብ እዮ። ናይ ምኽሪ ኣቕርቦታት ዝያዳ ንደቅተባዕትዮ ኣለዉን፡ ምኽንያቱ ንሳተን ኣብ ጀርመን እተን ዝያዳ ብተደጋጋምን ዝያድ ብኸበድን ዝትንክፉ ስለዝኾና።

ኣብ ፍቕራዊ ዝምድና/መርዓ ወይ ኣብቲ ስድራቤት ንዘለዉ ግጭታት ብዝምልከት፡ እቶም መጻምዲ ብሓባር ወይ እቲ ስድራ ብምልኡ ዝሳተፍሎም ኣቕርቦታት ምኽሪ ኣለዉ (ዝርዝራት ሓበሬታ ርክብ ርክ)።

እንተድኣ ኣብ ናይ ሓባር መንበሪ ኣባይቲ ትነብር ኮይንካ፡ እቲ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት ዝሰማማዕ ተርጓሚ ክረኽበልካ ይኸእል ወይ ናይ ምኽሪ ቆጶራ ምሳካ ንምሓዝ ይሰማማዕ።

## ፍወሳ ሕማም አእምሮ

ፍወሳ ሕማም አእምሮ ኣብ ሕማም አእምሮ ወይ ኣካላዊ መጉዳኢቲ ክሕግዝ ይኸእል። ወይ ኣብ ከም ብዓል ጸቕጢ፡ ድቃስ ምስኣን፡ ተጻብኣነት፡ ተስፋ ምቕራጽ፡ ወይ ቃንዛ ዝኣመሰሉ ኣካላዊ ጠንቂ ዘይብሎም ምልክታት።

ኣብ ፍወሳ ሕማም አእምሮ፡ እቲ ፍወሳ ብመልክዕ ዝርርዝብ ምስ ፈወሰቲ ሕማም አእምሮ ወይ ሓኻይም አእምሮ ይካየድ። ሓድሓደ ግዜ ምውስዕ ሞት ይግብሩ ወይ ምውስዕሳት ከም ናይ ዝ ስዮ ይውሃቡ። ፍወሳ ሕማም አእምሮ ክሳብ ክልተ ዓመታት ክወስድ ይኸእል።

ኣብ ናይ ፍወሳ ሕማም አእምሮ ዝርርብ፡ ኣብ ርእሲ ካልእ ነገራት፡ ሕቶታት ቦቲ ሓገዝ ዝደለ ዘሎ ሰብ ይሕተቱ። ይኹን እምበር፡ ኩሉ ነገር ምሕታት ጥራይ ኣይኮነን፡ እንታይ ድኣ ብዛዕባ ነቲ ኩነት ጽቡቕ ገይርካ ምርዳእ ስለዚ ከኣ ናብ ምልላይ ሕማም/ጠንቂ ምምጻእ እዩ። ሽዑ ጥራይ እዩ ናይ ግቡእ መድረኻት ክውሰኑ ዝኸእሉ። ዋሳውን ሓደ ሰብ ሕማም አእምሮ ናይ ብሓቂ ኣሎ ድዩ የለን ርግጻኛ እንተዘይኮነ፡ ንምድባ ክኸውን ምእንቲ ሓደ ናይ መጀመርታ ርክብ ክዳሎ እዩ።

ፈወሰቲ ሕማም አእምሮ ወይ ሓኻይም አእምሮ፡ ከምኡውን ኣስተርጓምቲ፡ ብምስጢራውነት ዝግዝኡ እዮም።

ኣብ ገለ ናይ ሓባር መንበሪ ኣባይቲ ናይ ፍወሳ ሕማም አእምሮ ዝርርባት ብከባብያዊ መንገዲ ይውሃቡ። ኣብቲ ኣውራጃ ብምምርኣስ፡ ፍሉይ ኣቕርቦታት ፍወሳ ሕማም አእምሮ ንስደተኛታት (ዝርዝራት ሓበሬታ ርክብ ርኣ) እውን ክርከቡ ይኸእሉ። ግን ቅድሚ ናይ ፍወሳ ኣኼባ ምርካቡ ናይ ብዙሓት ሰሙናት ወይ ኣዋርሕ ናይ ትጽቢት ግዝያት ክህልዉ ይኸእሉ። ኣብቲ ምድላይ ንፍወሳ ሕማም አእምሮን ምርካብ ገምጋማት ናይቶም ወጻኢታትን፡ እቶም ኣብ ናይ ሓባር መንበሪ ኣባይቲ ዘለዉ ናይ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ኣብያተ-ጽሕፈት ወይ ማእከላት ምኽሪ ክሕግዡም ይኸእሉ እዮም።

ሓደ መምርሒ ናይ ምምልካት ንፍወሳ ሕማም አእምሮ ንስደተኛታት ኣብ ኢንተርኔት በዚ ዝስዕብ ይርከብ፡ [www.baff-zentren.org/wp-content/uploads/2017/03/BAFF\\_Arbeitshilfe\\_Therapiebeantragung.pdf](http://www.baff-zentren.org/wp-content/uploads/2017/03/BAFF_Arbeitshilfe_Therapiebeantragung.pdf)

## ኮርሳት ንዘይጎነጻዊ ትምህርቲ

ኣብ ብዙሓት ቦታታት ብዛዕባ ንቕልዑ ከመይ ገይርካ ብዘይጎነጽ ተዕብን ተሰልጥንን ዝምህሩ ኮርሳት ይውሃቡ። ንሱ ብዛዕባ ናይ ቆልዑ ኣመዓባብን ድሌታትን፡ ከመይ ገይርካ ኣብ ተነቀፍቲ ኩነታት ግቡእ ግብረመልሲ ትህብ፡ ከምኡ ድማ ከመይ ገይርካ ንግጭታት ትሕዞም ሓበሬታ ይህብ። ኣብ ተመሳሳሊ እዋን ምስ ካልእ ወለዲ ሓሳባት ንምልውዋጥ ዝክኣል ይኸውን።

ገለ ካብዞም ኮርሳት እዚአም ንናይ ስደት ተመክሮ ዘለዎም ወለዲ ብፍላይ ዝውሃቡውን እዮም (ዝርዝራት ሓበሬታ ርክብ ርኣ)።

**ängstlich-vermeidende  
Persönlichkeitsstörung**

Seelische Erkrankung, die gekennzeichnet ist durch eine übergroße Empfindlichkeit gegenüber der Zurückweisung und Ablehnung durch andere, sowie durch den inneren Konflikt, dass der starke Wunsch nach zwischenmenschlicher Nähe aufgrund der großen Angst vor Ablehnung nicht erfüllt werden kann

**Anzeige/Strafanzeige**

Mitteilung einer möglichen Straftat an die Polizei oder die Staatsanwaltschaft, mit dem Ziel, dass die Tat bestraft wird und eine Entschädigung erfolgt. Eine Strafanzeige kann von jedem erstattet werden, der von einer möglichen Straftat erfahren hat. Die Anzeige ist kostenlos. Bei der Erstattung einer Anzeige sind die jeweiligen Behörden dazu verpflichtet, zu ermitteln und den möglichen Tatbestand so gut wie möglich aufzuklären.

**Beratungsstellen**

Einrichtungen, die bei unterschiedlichen Anliegen und Schwierigkeiten Hilfe und Unterstützung anbieten. Die Beratung kann im persönlichen Gespräch, zum Teil aber auch telefonisch oder per E-Mail oder Chat erfolgen.

**Borderline  
(= emotional-instabile  
Persönlichkeitsstörung)**

Seelische Erkrankung, die die Persönlichkeit beeinflusst. Betroffene erleben rasche und extreme Stimmungsschwankungen und verhalten sich oft impulsiv. Sie haben Schwierigkeiten, stabile zwischenmenschliche Beziehungen aufzubauen und fühlen sich oft innerlich leer.

**Bürgerliches Gesetzbuch  
(BGB)**

umfasst Gesetze des allgemeinen Privatrechts, also der Rechtsverhältnisse zwischen Privatpersonen, in Deutschland. Inhalt ist unter anderem das Familienrecht mit den rechtlichen Bestimmungen zur Eheschließung und -scheidung und zur elterlichen Sorge. Das komplette Bürgerliche Gesetzbuch ist im Internet einsehbar, unter [www.gesetze-im-internet.de/bgb/](http://www.gesetze-im-internet.de/bgb/) (auf Deutsch), und unter [www.gesetze-im-internet.de/englisch\\_bgb/index.html](http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/index.html) (auf Englisch).

**Depression**

Seelische Erkrankung, deren Kennzeichen insbesondere länger andauernde Traurigkeit, Interesselosigkeit, Schuldgefühle und ein geringes Selbstwertgefühl, Schlafstörungen, Müdigkeit und Appetitlosigkeit sind. Betroffene haben Schwierigkeiten arbeiten zu gehen, zu lernen oder den Alltag zu bestreiten.

<b>Deprivation</b>	Zustand des Mangels an Dingen oder Reizen, die für die Befriedigung von wichtigen Bedürfnissen erforderlich sind
<b>Dysfunktion</b>	Funktionsstörung
<b>Gesellschaft</b>	Gesamtheit der Menschen, die unter bestimmten politischen, wirtschaftlichen und sozialen Verhältnissen zusammenleben
<b>Grundgesetz (GG)</b>	Verfassung für die Bundesrepublik Deutschland, es umfasst die wesentlichen staatlichen System- und Werteentscheidungen und steht über allen anderen deutschen Rechtsnormen Das komplette Grundgesetz ist im Internet einsehbar, unter <a href="http://www.bundestag.de/grundgesetz">www.bundestag.de/grundgesetz</a> (auf Deutsch). Eine Übersetzung des Grundgesetzes in den Sprachen Arabisch, Chinesisch, Englisch, Französisch, Italienisch, Persisch, Polnisch, Russisch, Serbisch, Spanisch und Türkisch finden Sie zum Beispiel unter <a href="http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Publikationen/Broschueren/das-grundgesetz.html">www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Publikationen/Broschueren/das-grundgesetz.html</a>
<b>Jugendamt</b>	Teil der Kommunalverwaltung, wesentliche Aufgaben sind die Beratung und rechtliche Unterstützung von Eltern und Erziehungsberechtigten, Hilfe zur Erziehung und die Sicherstellung des Schutzes von Kindern und Jugendlichen, gemäß den gesetzlichen Rahmenbedingungen
<b>Klitoris</b>	Teil der weiblichen Genitalien, für das sexuelle Lustempfinden bedeutsames Organ
<b>Miliz</b>	Streitkräfte, die nur über eine kurze Ausbildung verfügen oder die erst im Bedarfsfall aufgestellt werden
<b>Norm</b>	in einer Gruppe oder Gesellschaft vorherrschende Erwartung, wie sich Menschen in bestimmten Situationen verhalten sollen
<b>physisch</b>	den Körper betreffend
<b>Psyche</b>	umfasst das Gefühlsleben, Denken und Handeln einer Person
<b>Psychiater/Psychiaterin</b>	Facharzt/Fachärztin (Arzt/Ärztin mit einer Weiterbildung) für die medizinische Diagnose, Behandlung und Erforschung von psychischen Störungen, bietet Psychotherapie an und kann Medikamente verschreiben

<b>Psychotherapeut/ Psychotherapeutin</b>	Arzt/Ärztin, Psychologe/Psychologin oder Pädagoge/Pädagogin mit einer fachkundlichen Weiterbildung, die Psychotherapie anbieten
<b>Psychotherapie</b>	Behandlung von psychischen Erkrankungen auf der Grundlage von psychologischen Erkenntnissen und Verfahren, häufig in Form von Gesprächen
<b>Schweigepflicht</b>	die rechtliche Verpflichtung verschiedener Berufsgruppen, Informationen nicht an Dritte weiterzugeben
<b>sozial</b>	die zwischenmenschlichen Beziehungen eines Menschen innerhalb der Gemeinschaft oder seines Umfelds betreffend
<b>Sozialgesetzbuch (SGB)</b>	umfasst das in Deutschland geltende Sozialrecht, regelt die staatlichen Hilfen und Unterstützungsleistungen, damit ein menschenwürdiges Leben geführt werden kann, wenn das aus eigener Kraft nicht möglich ist, zum Beispiel in den Bereichen Kinder- und Jugendhilfe, Arbeitsförderung oder Sozialhilfe
<b>Strafgesetzbuch (StGB)</b>	umfasst in Deutschland geltende Straftatbestände und deren rechtliche Folgen Das komplette Strafgesetzbuch ist im Internet einsehbar, unter <a href="http://www.gesetze-im-internet.de/stgb/index.html">www.gesetze-im-internet.de/stgb/index.html</a> (auf Deutsch), und unter <a href="http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/index.html">www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/index.html</a> (auf Englisch)
<b>Trauma</b>	eine tiefe seelische Verletzung durch ein als extrem bedrohlich erlebtes Ereignis, das ein Mensch nicht bewältigen kann und deshalb langfristig psychisch erkrankt





# አገደሰቲ አድራሻታት ርክብ

---

## **Beratung für Männer gegen Gewalt**

Tieckstraße 41  
10115 Berlin  
Tel.: 030 785 982 5  
[www.volkssolidaritaet.de/berliner-volkssolidaritaet/beratung-hilfe/beratung-fuer-maenner-gegen-gewalt/](http://www.volkssolidaritaet.de/berliner-volkssolidaritaet/beratung-hilfe/beratung-fuer-maenner-gegen-gewalt/)

## **ምኽሪ ንደቅተባዕትዮ አንጻር ጎነጽ**

ቦታ ርክብን ምኽርን ንፈጸምቲ ጎነጽ። ናይ ተሊፎን መርከቢ ንናይ ቡብሓዲ ገጽ ንገጽ ቃለመጠይቕ ምስ ስነ-ኣእምሮኛ። ምምዕባል ዘይጎነጻዊ ተግባርን ገታኢ ናይ ጉጅለ ስራሕን።

---

## **Berliner Zentrum für Gewaltprävention (BZfG) e.V.**

Hohenzollernring 106  
13585 Berlin

## **ማእከል በርሊን ንምግታእ ጎነጽ**

ማእከል እቲ ምምሃር ናይ ኣማራጺ ባህርያዊ ስትራቴጂታት አንጻር ጎነጽ። ኮርስ፡ ልምምዳት፡ ናይ ጉጅለ አተሓሳስባ ክምኡውን ነቲ አተሓሕዞ ናይ ፍሉይት ኩነታት ግጭት ይህብ

---

## **Männernetzwerk Dresden e.V.**

Schwepnitzter Straße 10  
01097 Dresden  
Tel.: 0351 810434 3  
[www.escape-dresden.de](http://www.escape-dresden.de)

ናጻ አገልግሎታት ንስራሕ መንእሰያትን ደቅተባዕትዮን። መሳለትያታት ንማሕበራዊ ድሕነት መንእሰያት፡ ምኽርን ናይ ስልጠና ኣልግሎታትን ኣብ ኣጋጣሚታት ናይ ዘቤታዊ ጎነጽን ናይ ፈጻሚይ-ዝዓለመ ናይ ጸረ -ጎነጽ ስራሕን።

---

## **Fachstelle für Gewaltprävention**

Herdentorsteinweg 37  
28195 Bremen  
Tel.: 0421 794 256 7  
[www.fgp-bremen.de](http://www.fgp-bremen.de)

## **ክፍሊ ምግታእ ጎነጽ**

ትካል ምክልኻል ግዳይ ኮይኑ ኣገልግሎታቱ ናብ ዝተኸሰሱ ሰባትን ፈጻሚትን ናይ ኣካላውን ወሲባውን ጎነጽ እዩ። ብመገዲ ኢንተርኔትውን ናይ ምኽሪ ዝርርባት የቐርብ።

---

## **Hamburger Gewaltschutz-Zentrum**

Altonaer Straße 65  
20357 Hamburg  
Tel.: 040 280 039 50  
[www.hamburgergewaltschutzzentrum.de](http://www.hamburgergewaltschutzzentrum.de)

## **ማእከል ምክልኻል ጎነጽ ንምበርግ**

ማእከል ምኽሪ ናይ ባዕለ-ምሕባርን ከምኡ ድማ ቡቶም ፈራዶ ወይ ካልእ ትካላት ዝተመዘዙ ሰባትን።

---

## **Jedermann e.V.**

Lutherstraße 15 – 17  
68169 Mannheim  
Tel.: 0621 41073 72  
[www.jeder-mann.de](http://www.jeder-mann.de)

ክፍሊ ምክልኻል ጎነጽን ጣልቃ ምእታውን። ምኽርን ፍወሳን ብቢት-ፍርዲ ንዝተመዘዙን ዘይተመዘዙን ደቅተባዕትዮ፡ ናይ ጸረ-ጎነጽ ስልጠናን ጎነጽ ኣብ ዘጋጥሙሉ ኩነት ከኣ ናይ እዋን ቅልውላው ጣልቃ ምእታውን።

---

**Männerbüro Hannover e.V.**  
Ilse-Ter-Meer-Weg 7  
30449 Hannover  
Tel.: 0511 123 589 10  
www.maennerbuero-hannover.de

ንመኸሱብ ዘይሰርሕ ማሕበር ኮይኑ ኣብቲ ናይ ህይወት ኩነታት ናይ ኣወዳት፡ መንእሰያት ደቅተባዕትዮን ሰብኡትን ናቶም ማሕበራዊ ኣከባብን ኣተኩሩ ዝሰርሕ እዩ ንረብሓታቶም ከኣ ዝተወፈደ እዩ። ምኸሪ ብዛዕባቶም ናይ ግዳይን ፈጻሚይን ስክፍታታት።

---

**Münchner Informationszentrum für Männer (MIM)**  
Feldmochinger Straße 6  
80992 München  
Tel.: 089 543 955 6  
www.maennerzentrum.de

**ማእከል ሓበሬታ ሙኒክ ንደቅተባዕትዮ (MIM)**  
ምእከል ምኸርን ተበግሶ ርእሰ-ሓገዝን ንደቅተባዕትዮ። ናይ ርእሰ-ሓገዝን ናይ ርእሰ-ተመክሮን ምኸር ንይ ደቅተባዕትዮ ጥጅላታት ይህብ ዕላምኡ ከኣ ኣወናታዊ ናይ ወደተባዕታይ ርእሰ-ተላማንነት ንምምዕባል እዩ።

---

**Projekt STOP-Training**  
Neue Kasseler Straße 3  
35037 Marburg  
Tel.: 06421 3078074  
www.juko-marburg.de

**ፕሮጀክት ስልጠና STOP (ደወ ኣብል)**  
ናጻ ንመኸሱብ ዘይሰርሕ ወኪል ትካል ናይ ማሕበራዊ ኣገልግሎታትን መንእሰያትን ኣገልግሎታት ናይ ግጭት ረድኤትን።

---

**Sozialberatung Stuttgart e.V.**  
– Fachstelle Gewaltprävention  
Charlottenstraße 42  
70182 Stuttgart  
Tel.: 0711 945 585 310

**ማህበራዊ ምኸር ስቱትጋርት e.V. – ክፍሊ ምግታእ ጎነጽ**  
ቦታ ርኩብ ንሓበሬታ፡ ምኸርን ስልጠናን ብዛዕባ ዘቤታዊ ጎነጽ፡ ናይ ጎደና ጎነጽን ጎነጽ መንእሰያትን።

---

**Verein Kinder- und Jugendhilfe e.V.**  
TAET HG  
Mainzer Landstraße 625  
65933 Frankfurt  
Tel.: 069 384 729  
www.vkjh-frankfurt.de

**ማሕበር ንሓገዝ ቆልዑን መንእሰያትን e. V. TAET HG**  
ትካል ናይ ካብ ደገ ዝመጹ ተሓክምቲ ኣገልግሎታት ማሕበራዊ ውሕስነት መንእሰያት ንትሕቲ ዕድመን እኹል ዘድሚኦምን ፈጻሚቲ ቢደል።

# ምክልካልን ውሕሰነትን ካብ ጎነጽ መምርሒ ዕቕብኛን ስደተኛታትን

እዚ መምርሒ እዚ ብዛዕባ ኣርእስቲ ምክልካል ኣንጻር ጎነጽ ኣብ ጀርመን ሓበሬታ ዝሓዘ እዩ ናብ ዕቕብ ኛታትን ሓደስቲ ናብ ጀርመን ብስደት ዝመጹ ደቅተባዕታትን ዝዓለመ ከኣ እዩ። ኣብዚ ነቲ ሓፈሻዊ ኣርእስቲ ክነላልዩኩም ንደሊ። ሓበሬታ ብዛዕባ መሰላትኩም፡ ኣቕርቦታት ሓገዝን እቶም ሕግታት ናይ ሓለዋ ኣንጻር ጎነጽ ኣብ ጀርመንን ንህብ።

- + ጠንቅታት፡ ዓይነታትን ሳዕቤናትን ናይ ጎነጽ
- + ኣንጻር ጎነጽ ዝከላኸል መንገድ - ከምኡውን ብኸመይ፤
- + ለውጢ ኣመለካኸታ ኣብ ጎነጽ
- + ካብ ጎነጽ ትወጻሎም መንገድታት
- + ንግዳይት ኣዝማድን ዝኾኑ ኣድራሻታት ናይ ኣገልግሎታት ምኽሪ

እቲ መምርሒ ከም ኣካል ናይቲ ናይ መላእ ሃገር ፕሮጀክት “MiMi - ምክልካል ጎነጽ ምስ ስደተኛታት ደቀንስትዮ ንስደተኛታት ደቀንስትዮ” ዝማዕበለ እዩ። ንሱ ብቋንቋታት ዓረብ፡ ዳሪ፡ እንግሊዝ፡ ፋርሲ፡ ፈረንሳይ፡ ኩርዲ (ኩርማንጅ)፡ ፓሽቶ፡ ሰርብያ/ክሮኤሽያ/ሶስንያ፡ ቱርኪ እውን ይርከብ እዩ። ጠለባት ብዙም ዝስዕቡ መርበባት-ሓበሬታ ክቐርቡ ይኸእሉ "www.mimi-gegen-gewalt.de" ከምኡ ድማ "www.mimi-bestellportal.de".



እዚ መምርሒ እዚ ብዚ ዝስዕብ እዩ ቀሪቡ ዘሎ፦